Uudenmaan liitto
Nylands förbund

MATKAILUN ALUERAKENNE UUDELLAMAALLA 2050

Uudenmaan liiton julkaisuja E 180- 2017

KUVAILULEHTI

Julkaisun nimi
Matkailun aluerakenne Uudellamaalla 2050

Julkaisija
Uudenmaan liitto

Tekijä
WSP Finland Oy ja Uudenmaan liitto

Julkaisusarjan nimi ja sarjanumero
Uudenmaan liiton julkaisuja E 180

Julkaisuaika
2017

ISBN
978-952-448-460-2

ISSN
2341-8885

Kieli
suomi

Sivuja
62

Tiivistelmä

Matkailun aluerakenne Uudellamaalla 2050 -selvitys- ja visiotyön on tarkoitus toimia yhtenä taustaselvityksenä Uusimaa-kaavaa 2050 ja sen toteuttamisohjelmaa varten. Työssä on kuvattu Uudenmaan matkailuvyöhykkeiden kehittämispotentiaali, luotu yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa tulevaisuuden kehityskuva matkailun osalta sekä linjattu tiekarttaa tulevaisuuden tavoitteiden saavuttamiseksi. Maakuntakaava toteuttamisohjelmineen ja hankekokonaisuuksineen on hyvä työkalu sekä toimijoiden välisen yhteistyön kehittämiseen että Uudenmaan matkailun tulevaisuuden hahmottamiseen ja pitkän aikavälin tulevaisuuden kehityskuvan luomiseen.

Maakunnan kehittämisessä tavoitteena on alueen matkailun vetovoimatekijöiden tunnistaminen ja säilyttäminen sekä vahvuuksien korostaminen entisestään. Uudenmaan matkailun vahvuuksia ovat kaupunki- ja kulttuurimatkailun ohella ainutlaatuinen luonnonympäristö saaristoineen ja metsineen sekä keskeinen lentoasema. Työssä matkailukohteiden saavutettavuus otetaan huomioon tunnistamalla olennaisia yhteys- ja matkaketjujen kehittämistarpeita.

Avainsanat (asiasanat)
Matkailu, matkailun kehityskuva, Uusimaa-kaava 2050, matkailun tiekartta

Huomautuksia
Julkaisun pdf-versio löytyy verkkosivuiltamme www.uudenmaanliitto.fi/julkaisut.

PRESENTATIONSBLAD

Publikation
Matkailun aluerakenne Uudellamaalla 2050 (Turismens regionstruktur i Nyland 2050)

Utgivare
Nylands förbund

Författare
WSP Finland Oy och Nylands förbund

Seriens namn och nummer
Nylands förbunds publikationer E 180

Utgivningsdatum
2017

ISBN
978-952-448-460-2

ISSN
2341-8885

Språk
finska

Sidor
62

Sammanfattning

Utredningen och visionen om turismens regionstruktur i Nyland 2050 kommer att utgöra en av bakgrundsutredningarna till Nylandsplanen 2050 och dess verkställande planer. I arbetet redogörs för de nyländska turistområdenas utvecklingspotential. Man har också tillsammans med lokala aktörer tagit fram en utvecklingsbild för turismens framtid samt gjort upp en färdplan för att kunna nå de framtida målen. Landskapsplanen jämte dess verkställande planer och projekthelheter är ett bra redskap både för att utveckla samarbetet mellan aktörerna och få en uppfattning om hur turismens framtid ser ut i Nyland, samt även för att skapa en utvecklingsbild för framtiden på lång sikt.

Ett av målen i anslutning till landskapets utveckling är att känna igen och kunna bevara turismens attraktionsfaktorer i regionen och ännu bättre än tidigare framhäva regionens styrkor. Förutom stads- och kulturturismen är den nyländska turismens styrkor en unik naturmiljö med skärgårdar och skogar samt en central flygplats. I arbetet tas resemålens tillgänglighet i beaktande genom att man identifierar vilka väsentliga utvecklingsbehov det finns vad gäller förbindelse- och resekedjor.

Nyckelord (ämnesord)

Turism, utvecklingsbild för turismen, Nylandsplanen 2050, färdplan för turismen

Övriga uppgifter
Publikationen finns i pdf-version på vår webbplats www.uudenmaanliitto.fi/julkaisut.

Sisällysluettelo

1. Työn prosessi - miten edettiin?
2. Uudenmaan matkailun nykytila – missä mennään?
3. Matkailun megatrendit taustalla
4. Tulevaisuuden matkailijat
5. Matkailuvyöhykkeiden kehittämispotentiaali
6. Matkailun kehityskuva 2050 – tavoitteet
   - Uudenmaan matkailun ykkösvahvuudet
   - Uudenmaan matkailun unelmatila 2050
   - Päätavoitteet ja erityistavoitteet
7. Matkailun kehityskuva 2050 -aluerakenteen kuvaus
   - Luonto- ja vesistömatkailu
   - Kaupunki- ja kulttuurimatkailu
   - Matkailun logistiikka ja saavutettavuus
8. Matkailun tiekartta – toimenpiteitä tavoitteiden toteuttamiseksi

Työn prosessi – miten edettiin?

Johdanto

Uusimaa on Suomen merkittävin matkailun keskus. Vuosi 2015 oli positiivinen matkailussa koko Uudenmaan alueella, **yöpymisten määrä** kasvoi 5 % edellisvuoteen verrattuna, ollen määrällisesti reilu 3,3 milj.

Kotimaan matkailu kasvoi noin 6 % ja ulkomaalaisten 3 %, venäläismatkailijoiden vähenemisestä huolimatta. Pääkaupunkiseutu, ykköskohteenaan Helsinki, houkuttelee suurimman matkailijavolyymin mutta kasvu pienempien kuntien ja kaupunkien matkailijamäärien kehityksessä on ollut myös tasaisen nousujohteinen.

Aasialaisten määrä on ollut huomattavassa kasvussa, lisäystä vuoteen 2014 verrattuna oli 24 %. Tässä ryhmässä kasvun mahdollisuus onkin jatkossa kenties suurin, Visit Finlandin Stop over –strategian lanseerauksen myötä. Strategian avulla pyritään saamaan välilaskun Helsinki-Vantaan lentokentälle tekevät yöpymään Uudellamaalla, eikä ainoastaan pääkaupunkiseudulla vaan laajemmaltikin maakunnassa, ja näin ollen lisäämään matkailu- ja palvelualojen tuloja alueella.

Uudenmaalla matkailu- ja ravintolapalvelut tulevat olemaan yksi todennäköisesti merkittävimmistä erikoistumisaloista lähitulevaisuudessa edelleen kasvavien informaatio- ja palvelusektorin sekä liike-elämän palveluiden ohella. Isot hotelliprojektit ja vahvat panostukset mm. Helsinki-Vantaan lentokentän infran kasvattamiseen luovat jatkossa erinomaisen kasvualustan alalle. Hotelleja rakennetaan tällä hetkellä usealla paikkakunnalla, joten matkailu- ja ravintolapalvelualalla näyttää selkeästi olevan luottamusta matkailijavirtojen kasvuun nyt ja tulevaisuudessa.

Matkailun aluerakenne Uudellamaalla 2050 -selvitys- ja visiotyön on tarkoitus toimia yhtenä taustaselvityksenä seuraavaa maakuntakaavaa ja sen toteuttamisohjelmaa varten. Työssä kuvataan matkailuvyöhykkeiden kehittämispotentiaali, luodaan yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa tulevaisuuden kehityskuva matkailun osalta sekä linjataan tiekarttaa tulevaisuuden saavuttamiseksi.

Kehittämispanostusten kohdentaminen mahdollisimman tehokkaasti johtaa parhaimmillaan toimivien, vetovoimaisten ja toisiaan täydentävien palvelukokonaisuuksien muodostumiseen. Maakuntakaavatyö toteuttamisohjelmineen ja hankekokonaisuuksineen on hyvä työkalu paitsi toimijoiden välisen yhteistyön kehittämiseen, myös Uudenmaan matkailun suuren kuvan kirkastamiseen ja pitkälle ulottuvan tulevaisuuden vision luomiseen.

Suomalaiset matkailutoimijat ovat yhdessä entistäkin vahvempia ja voivat yhteistyössä kilpailla globaaleilla markkinoilla. Maakunnan kehittämisessä tavoitteena on alueen matkailun vetovoimatekijöiden tunnistaminen ja säilyttäminen sekä vahvuuksien korostaminen entisestään. Uudenmaan vahvuuksia ovat kaupunki- ja kulttuurimatkailun ohella ainutlaatuinen luonnonympäristö saaristoineen ja metsineen sekä keskeinen lentoasema. Maailman parhain ja tunnetuinkaan matkailutuote ei menesty ilman hyvää saavutettavuutta. Työssä matkailukohteiden saavutettavuus otetaan huomioon tunnistamalla olennaisia yhteys- ja matkaketjujen kehittämistarpeita.

.

Miksi matkailun kehityskuva?

Työn tavoitteet

Työn päätavoitteena on ollut:

- Tunnistaa Uudenmaan matkailuvyöhykkeet sekä niiden nykytila ja kehittämispotentiaali ja
- Muodostaa yhdessä alueen toimijoiden kanssa tulevaisuuden kehityskuva ja tiekartta Uudenmaan matkailuvyöhykkeiden kehittämiseksi.

Päätavoitteen saavuttamiseksi työssä on:

- Tutustuttu alueen nykytilaan ja määritelty alueellisia kehittämispotentiaaleja olemassa olevan materiaalin ja selvitysten avulla
- Analysoitu matkailun nykyisiä ja tulevaisuuden kohderyhmiä työpajatyöskentelynä sekä asiantuntijahaastattelujen, tilastojen ja jo tehtyjen selvitysten valossa
- Jalostettu kriteerejä kehittämistyön priorisoimiseksi ja suuntaamiseksi,
- Järjestetty kysely alueen matkailun sidosryhmille matkailuvyöhykkeiden kehittämispotentiaalista sekä kehittämisen suuntaviivoista,
- Järjestetty työpaja Uudenmaan matkailuvyöhykkeiden kehityskuvan jalostamiseksi eteenpäin asiantuntijoiden ja toimijoiden kanssa,
- Sovellettu muodostettuja kriteerejä matkailuvyöhykkeiden kehittämisen priorisoimiseksi,
- Muodostettu toteutuspolku matkailuvyöhykkeiden kehittämiseksi vuoteen 2050.

Työn prosessi

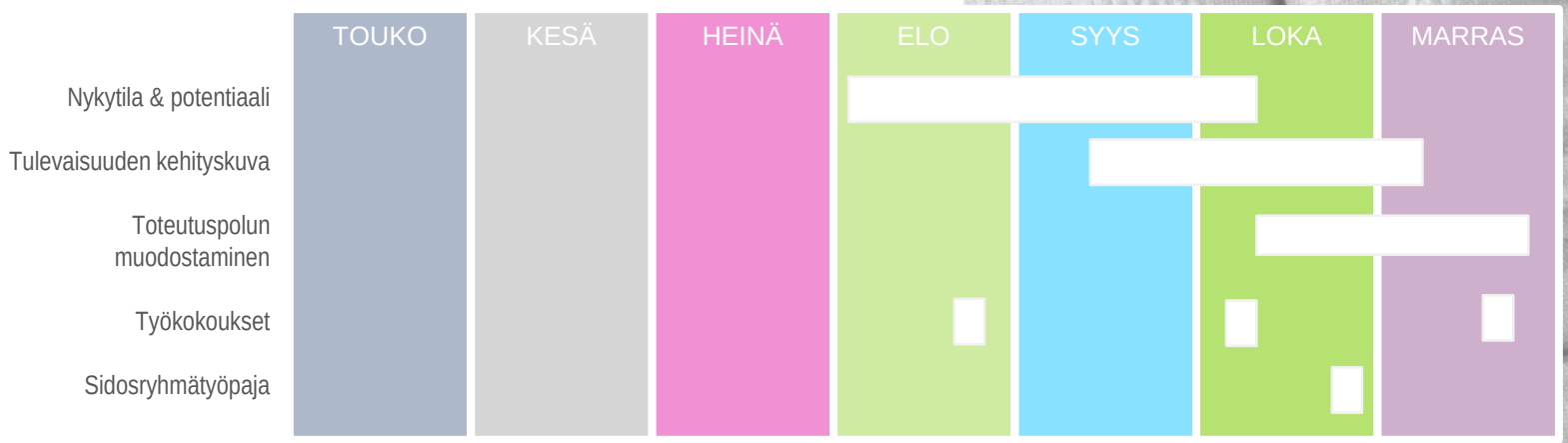
Kehityskuvatyön on toteuttanut WSP Finland Oy yhdessä aktiivisen ohjausryhmän kanssa 08-11/2016 välisenä aikana. Matkailun kehityskuvatyötä edelsi aluerakenteen esiselvitys, joka on toteutettu talvella 2016 (työstä vastasi Sweco Ympäristö Oy.)

Työssä hyödynnettiin vuorovaikutteisia suunnittelumenetelmiä kuten työpajatyöskentelyä ja ohjausryhmän kyselytehtäviä ja karttakyselyä.

Työtä ohjasi ohjausryhmä

Topi Haapanen	Posintra Oy
Maarit Enberg	Vantaan kaupunki - elinkeinopalvelut
Laura Marjamo	Espoo Marketing Oy
Minna Maarttola	Helsingin kaupunki – elinkeino-osasto , 2.11.2016 asti
Pihla Väänänen	Helsingin kaupunki – elinkeino-osasto , alk 2.11.2016
Viveca Blomberg	Raaseporin kaupunki – matkailutoimi
Tarja Koistinen	Uudenmaan liitto
Ilona Mansikka	Uudenmaan liitto
Oskari Orenius	Uudenmaan liitto

Työstä WSP:llä vastasi Susanna Harvio, Terhi Tikkanen-Lindström ja Hanna Hannula.

Matkailun aluerakenteen viitekehys

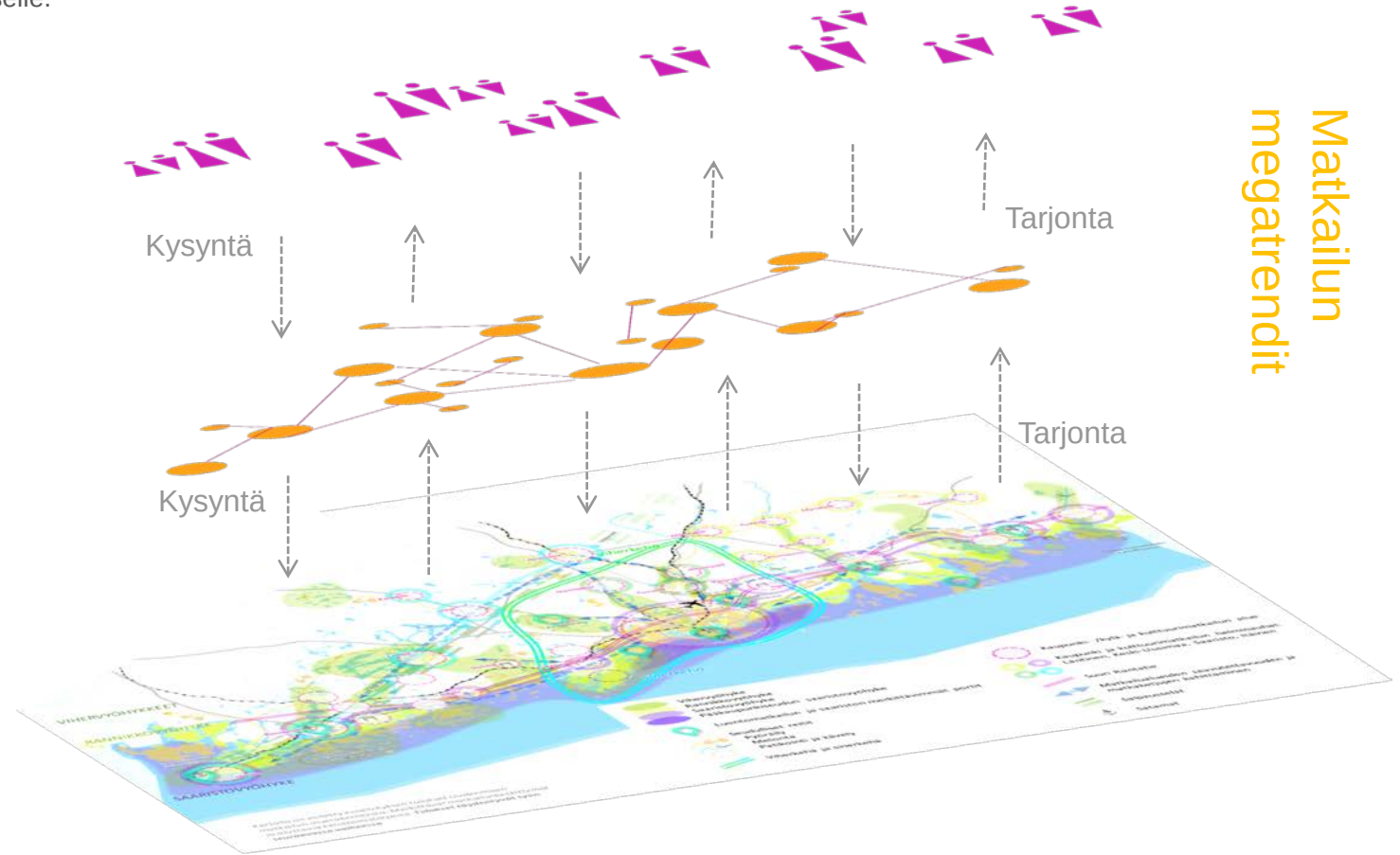
Matkailun kehityskuva työssä laaditaan näkemys matkailun tulevaisuuden aluerakenteesta. Matkailun aluerakenne voidaan kuvata seuraavan viitekehyksen kautta. Matkailun aluerakenteella tarkoitetaan matkailualueita ja kohteita, alueiden muodostamia kokonaisuuksia ja verkkoja sekä alueita ja kohteita yhdistäviä reittejä ja käytäviä; eli sitä alueellista tarjontaa, jota matkailussa voidaan hyödyntää ja johon alueiden käytön suunnittelulla voidaan vaikuttaa. Matkailun aluerakenne toimii keskeisenä edellytyksenä ja mahdollistaja matkailun kehittymiselle.

Matkailijat luovat kysynnällään vaatimuksia matkailutoimijoille ja koko matkailun aluerakenteen kehittämiselle. Toimiva ja aktiivinen toimijoiden verkko luo tarjontaa matkailijoille. Parhaimmillaan tarjonta ja kysyntä kohtaavat näiden tasojen välillä.

Matkailijat

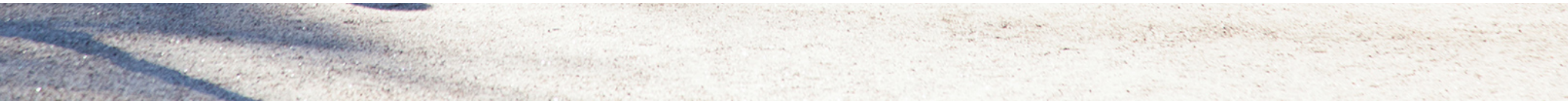
Toimijat

Matkailun aluerakenne

Uudenmaan matkailun nykytila – missä mennään?

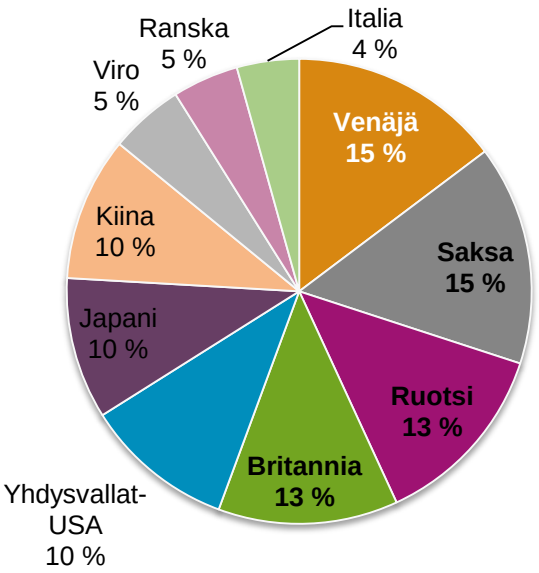

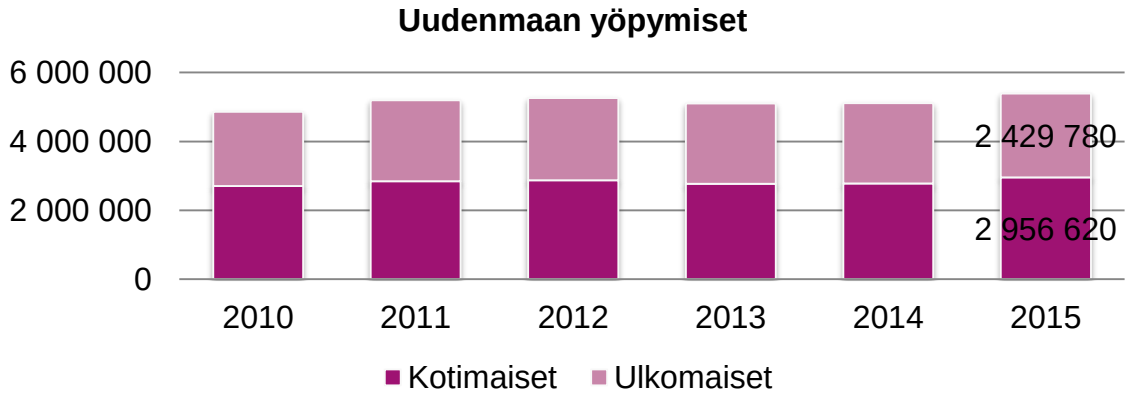
Uudenmaan matkailun nykytila

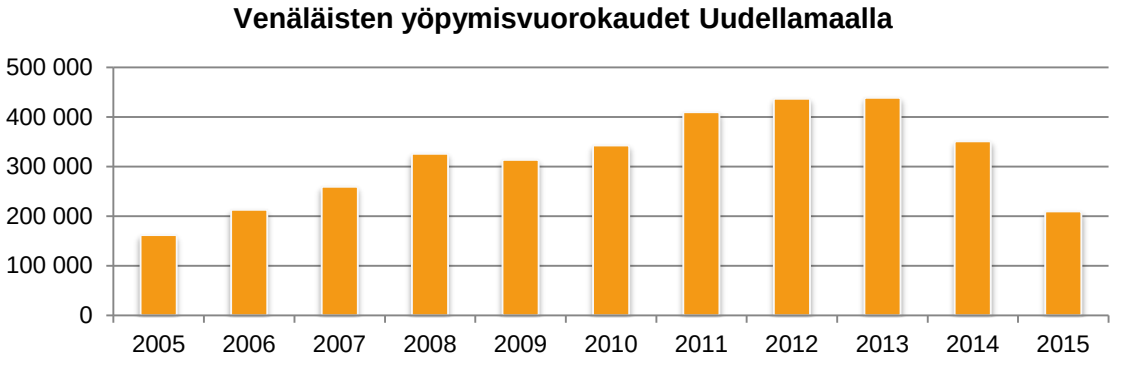
Uudenmaan rekisteröidyt yöpymiset 2015

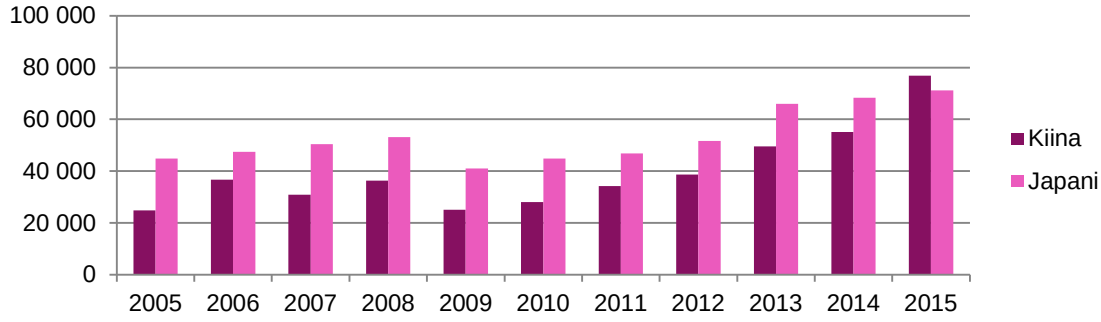
Venäläiset ovat Suomelle tärkeä matkailijaryhmä. Venäläisten matkailijoiden määrä onkin kasvanut viime vuosiin asti, mutta vähentynyt nyt ruplan arvon heikkenemisen seurauksena.

Kiinalaisten ja Japanilaisten matkailijoiden määrä on kasvanut viime vuosina. Etenkin Kiinassa kasvu on voimakasta, ja Kiina onkin jo ohittanut Japanin yöpymisvuorokausien määrässä.

Lähde: Matkailutilastopalvelu Rudolf

Uudenmaan matkailun nykytila

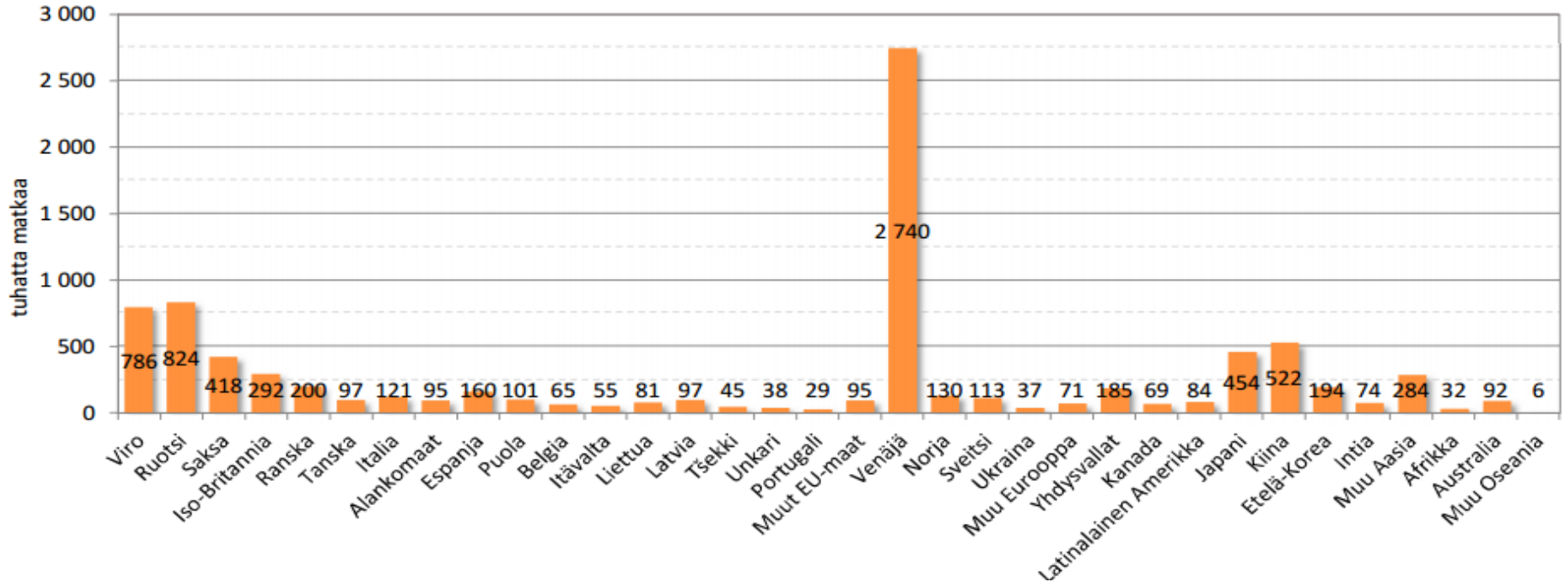
Ulkomaalaisten matkailijoiden suurimmat ryhmät koko Suomessa

		Number of overnights 2015	Number of visitors (same-day and overnight visitors) 2015	Lenght of stay, nights 2015	Travel receipts, € million 2015	Spending per visit, € 2015	Spending per day, € 2015
	Foreign total	**5 510 400**	**7 412 400**	**3,4**	**2 447**	**300**	**68**
1	Russia	782 800	2 634 500	1,1	589	174	82
2	Sweden	549 900	701 800	2,9	318	166	43
3	Germany	543 300	371 700	7,0	155	390	49
4	UK	471 900	259 400	3,9	125	323	66
5	France	230 100	164 200	6,1	58	532	75
6	China & Hong Kong	210 500	325 700	3,8	132	656	137
7	Japan	203 400	261 100	1,4	83	442	183
8	USA	202 500	152 900	4,5	108	434	78
9	Estonia	188 900	704 700	2,8	154	148	38
10	Norway	186 000	106 700	2,8	60	267	70
11	Netherlands	159 600	84 800	6,1	41	516	73
12	Switzerland	158 800	101 900	5,5	46	604	93
13	Italy	127 800	106 400	4,5	53	376	69
14	Spain	106 500	127 000	6,8	52	406	52
15	Poland	100 300	84 900	8,5	–	438	46

Sources: Statistics Service Rudolf, Visit Finland Visitor Survey, Travel accounts

Uudenmaan matkailun nykytila

Suomeen tehtiin 8,7 miljoonaa matkaa.

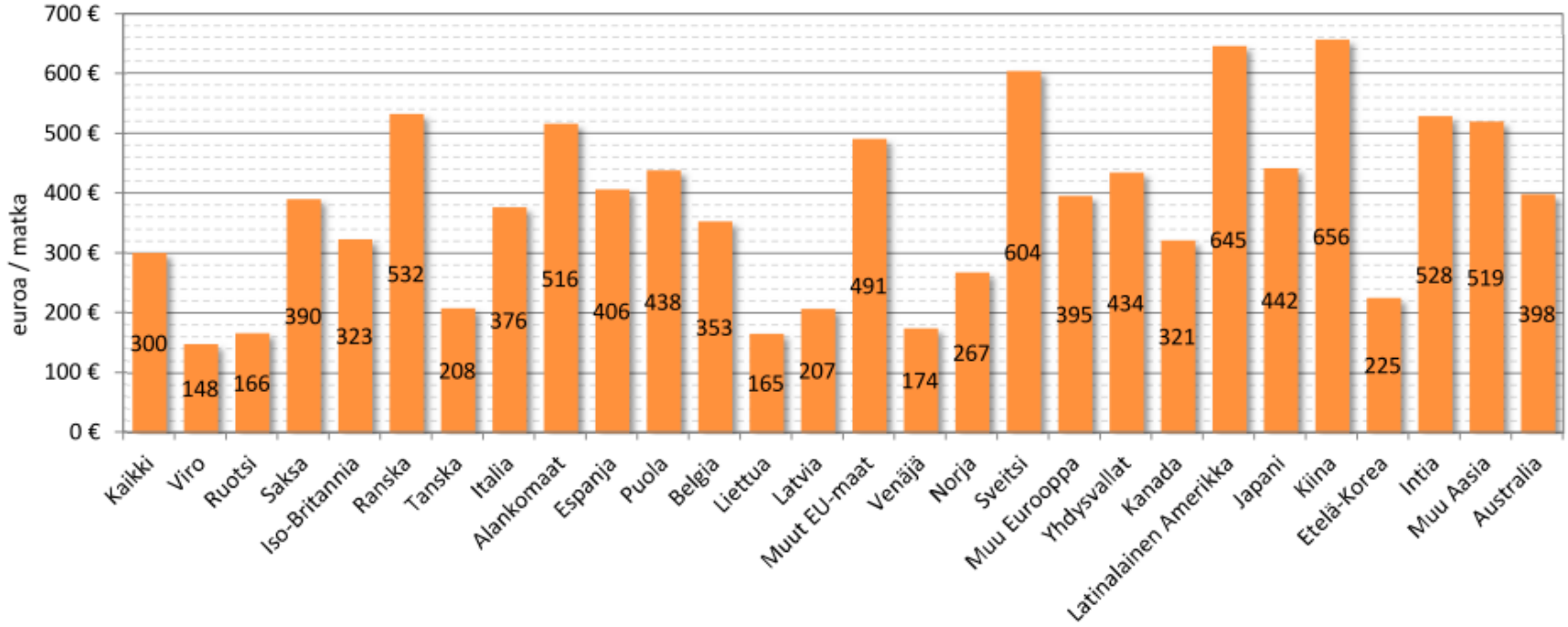
Uudenmaan matkailun nykytila

Visit Finland matkailijatutkimus 2015

Venäläiset ovat selkeästi suurin matkailijaryhmä Suomeen. Venäläiset tekevät sekä paljon lomamatkoja, että yhden päivän ostosmatkoja. Ruplan arvon heikkeneminen on kuitenkin vähentänyt venäläisten ostosmatkoja, sekä rahankäyttöä matkoilla, ja venäläisten Suomeen tekemät matkat ovatkin vähentyneet kolmanneksella vuodesta 2014.

Rahankäyttö matkaa kohden

Matkailijat käyttivät keskimäärin 300 euroa matkaa kohden.

Matkailijat käyttivät keskimäärin 300 euroa matkaa kohden Suomessa kun ennakkoon maksetut majoitukset ym. ennakkokulut lasketaan mukaan. Eniten rahaa matkailijaa kohden käyttävät Euroopan ulkopuolelta saapuvat matkustajat, vähiten Suomen naapurimaista saapuvat matkailijat. Kiinassa asuvien kulutus matkaa kohden oli kaikkein korkein; lähes nelinkertainen Venäjällä asuviin verrattuna.

Uudenmaan matkailun nykytila

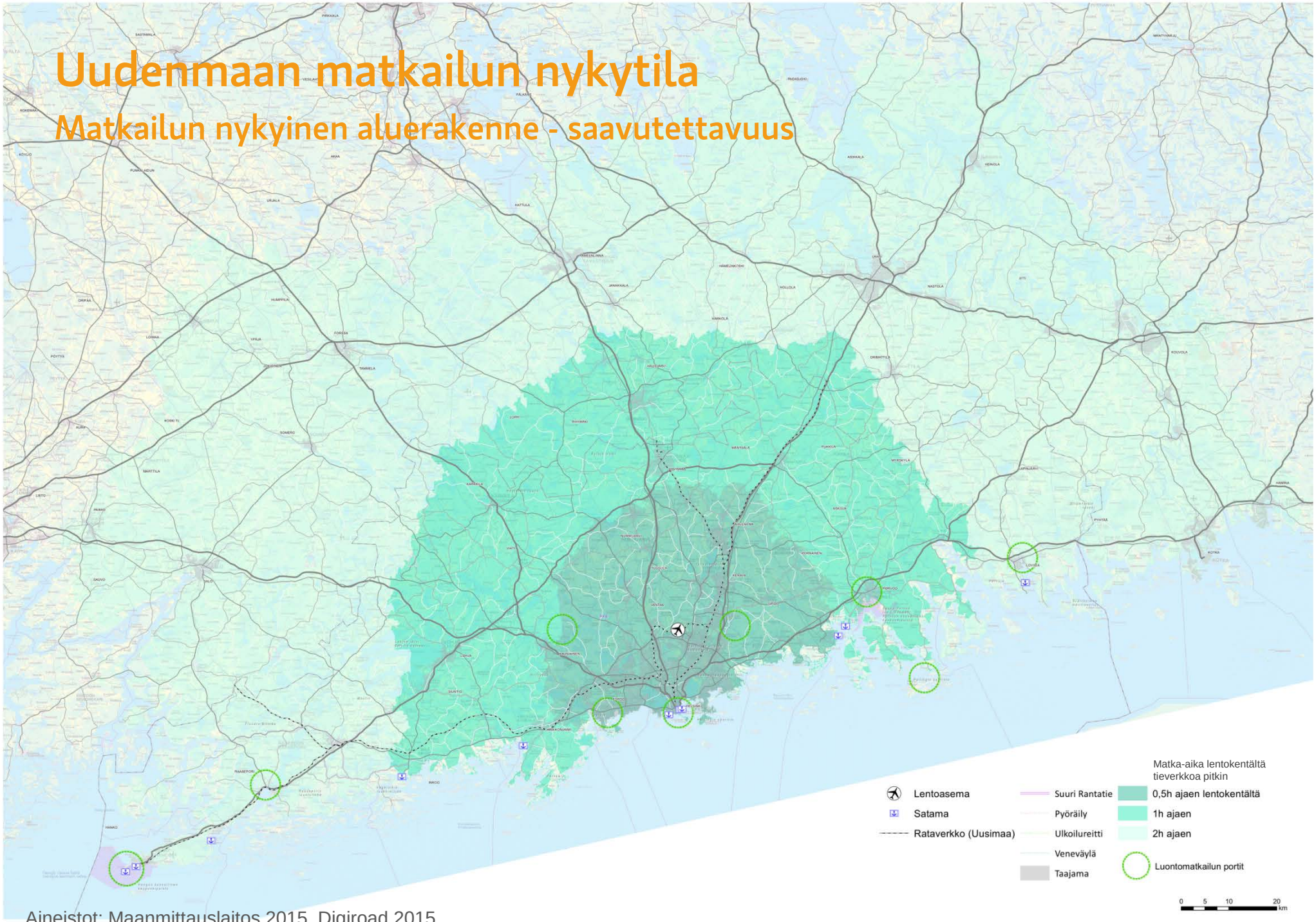
Matkailualan toimipaikkojen määrä on kasvanut viime vuosina. Vuodesta 2010 kasvua on tullut noin 8 % Eniten on tullut uutta ravintolatoimintaa. Hotellialalla kasvu on ollut huimaa; huoneiden määrä on lisääntynyt kolmanneksella ja hotellivuoteiden määrä 40 % vuodesta 1995 (Matkailun mahdollisuudet: Raportti matkailualan markkinoista, yrityksistä ja yritysrakenteesta ja kasvuyrittäjyydestä 2016)

Taulukko 1 *Matkailu- ja ravitsemisalan yritystoimipaikat Uudellamaalla 2010-14 (Lähde: Alueellinen yritystoimintatilasto (2013-14) ja Yritys- ja toimipaikkarekisteri YTR (2010-12), Tilastokeskus).*

	Toimipaikat, 2010, lkm	Toimipaikat 2014, lkm	Toimipaikkojen lisäys 2010-14, %	Osuus toimipaikoista 2014, %
Majoitustoiminta	*276*	*326*	*18,1*	*4,8*
Hotellit ja vastaavat majoitusliikkeet	171	191	11,7	2,8
Lomakylät, retkeilymajat yms.	16	16	0,0	0,2
Leirintäalueet, yms.	15	19	26,7	0,3
Muu majoitus	74	100	35,1	1,5
Ravitsemistoiminta	*4072*	*4258*	*4,6*	*63,1*
Ravintolat ja vastaava toiminta	2745	2978	8,5	44,1
Ateriapalvelut ja muu vastaava toiminta	958	894	-6,7	13,3
Baarit ja kahvilat	369	386	4,6	5,7
Matkatoimistot ja matkanjärjestäjät	*429*	*444*	*3,5*	*6,6*
Matkatoimistot	182	175	-3,8	2,6
Varauspalvelut, matkaoppaat	247	269	8,9	4,0
Virkistys- ja vapaa-ajan palvelut	*1463*	*1718*	*17,4*	*25,5*
Esittävät taiteet	479	572	19,4	8,5
Esittävää taidetta palveleva toiminta	169	258	52,7	3,8
Museot	7	5	-28,6	0,1
Kasvitieteelliset puutarhat, yms.	4	8	100,0	0,1
Urheilulaitosten toiminta	195	222	13,8	3,3
Huvi- ja teemapuistojen toiminta	12	12	0,0	0,2
Muu huvi- ja virkistystoiminta	147	156	6,1	2,3
Kylpylaitokset, saunat yms.	450	485	7,8	7,2
Yhteensä	**6240**	**6746**	**8,1**	**100,0**

Uudenmaan matkailun nykytila

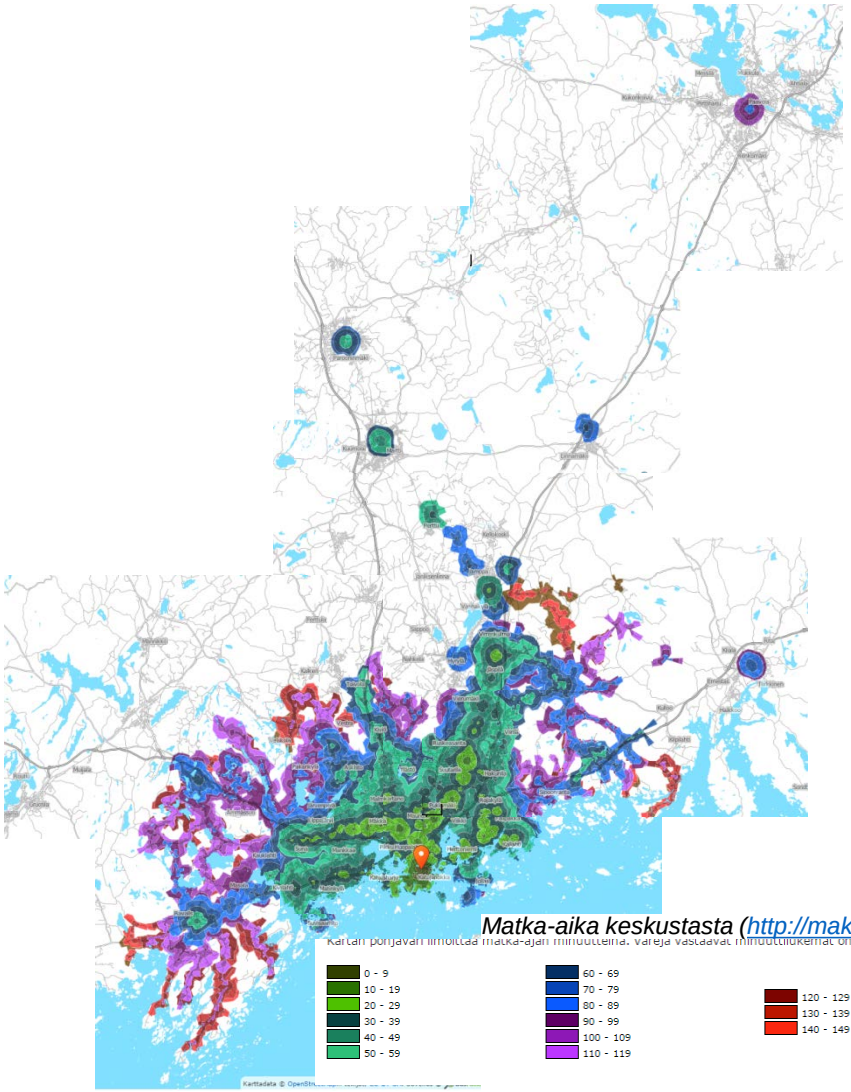
Matkailun nykyinen aluerakenne - saavutettavuus

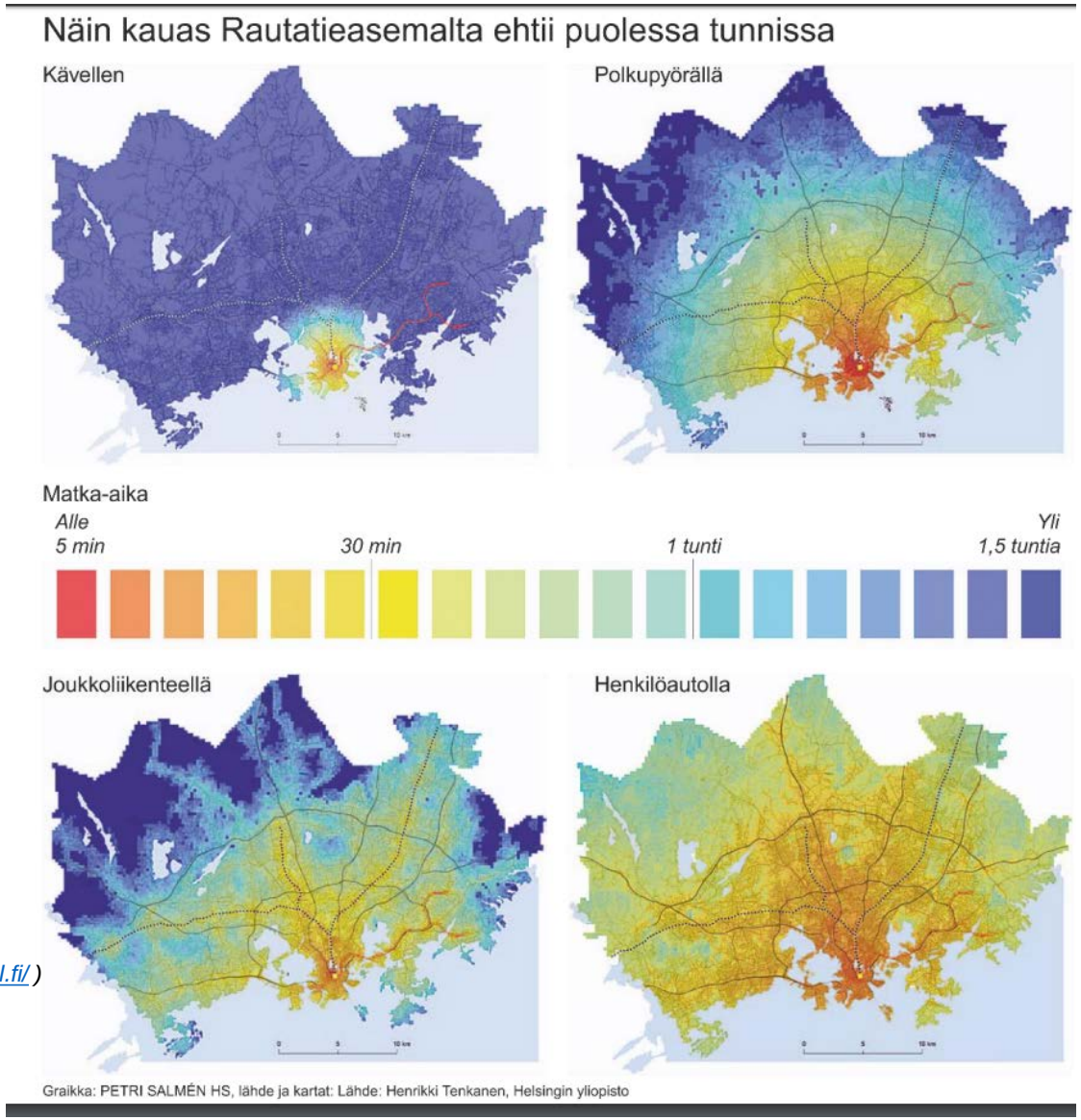
Aineistot: Maanmittauslaitos 2015, Digiroad 2015

Uudenmaan matkailun nykytila

Matkailun nykyinen aluerakenne - saavutettavuus

Matka-aika keskustasta (http://mak.hsl.fi/)

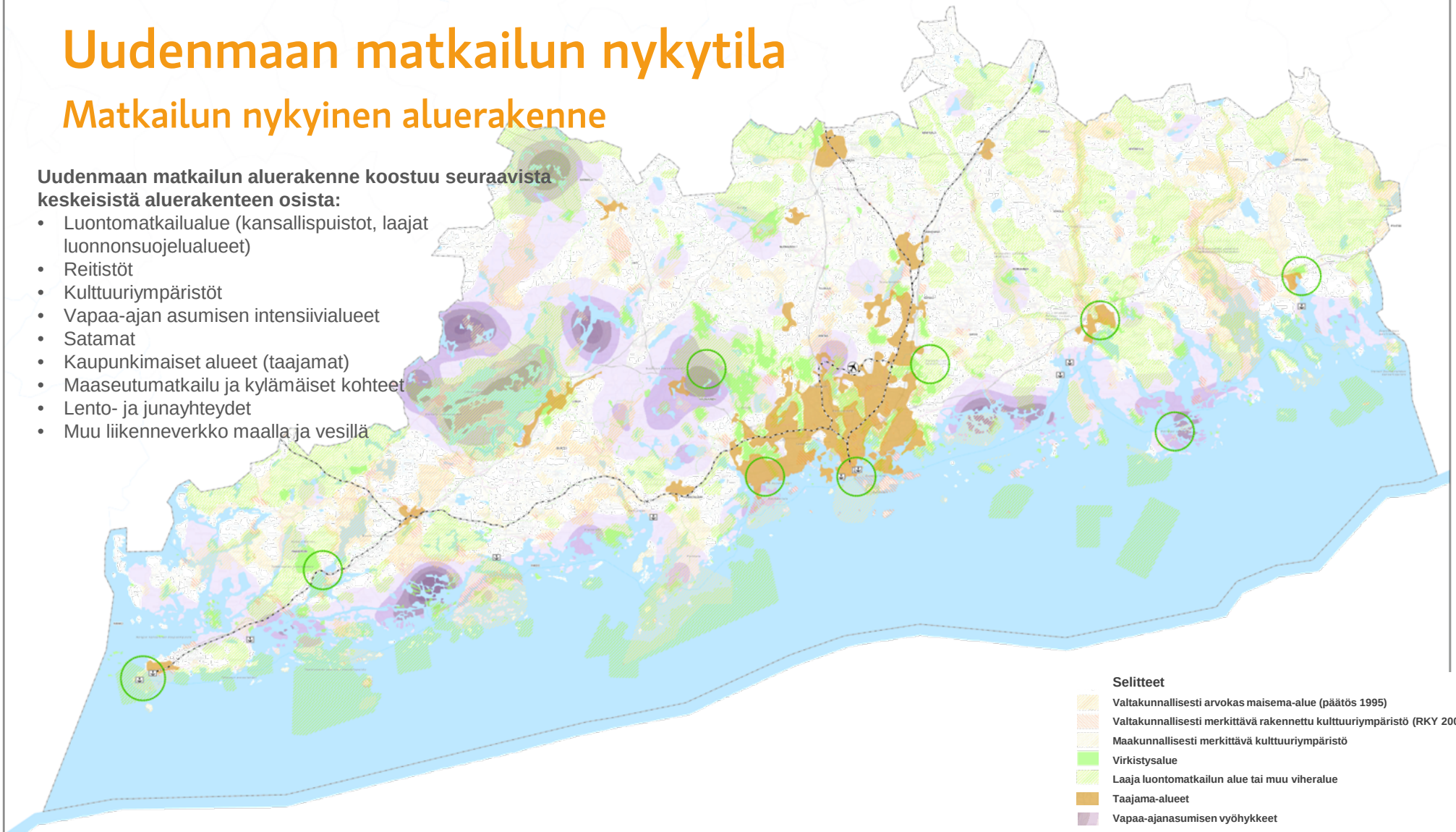
Helsingin yliopisto 2015: https://users.aalto.fi/~virkkiv2/hy.pdf

Uudenmaan matkailun nykytila

Matkailun nykyinen aluerakenne

Uudenmaan matkailun aluerakenne koostuu seuraavista keskeisistä aluerakenteen osista:

- Luontomatkailualue (kansallispuistot, laajat luonnonsuojelualueet)
- Reitistöt
- Kulttuuriympäristöt
- Vapaa-ajan asumisen intensiivialueet
- Satamat
- Kaupunkimaiset alueet (taajamat)
- Maaseutumatkailu ja kylämäiset kohteet
- Lento- ja junayhteydet
- Muu liikenneverkko maalla ja vesillä

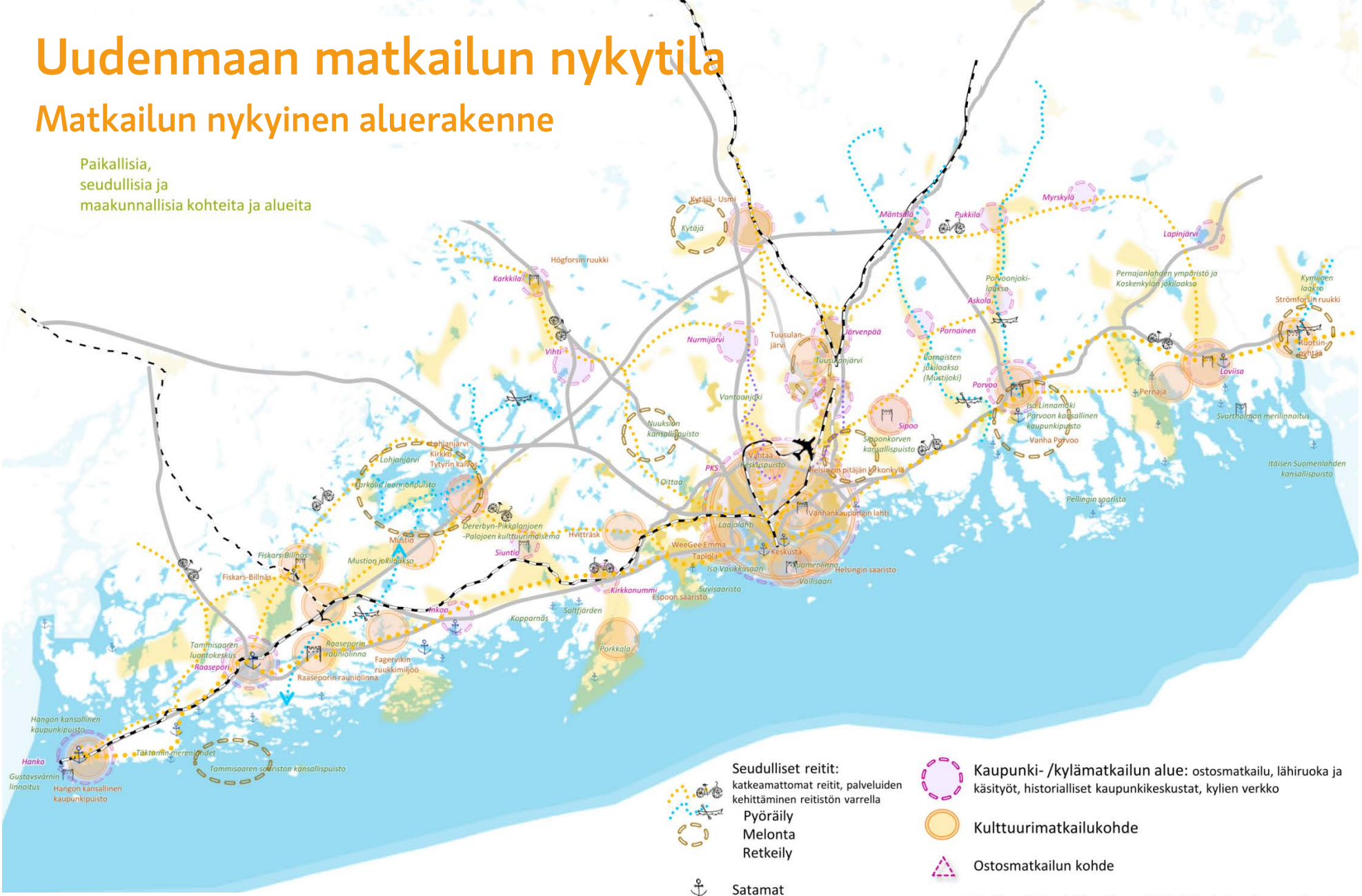

Aineistot: Maanmittauslaitos 2015, Digiroad 2015, Rakennus- ja huoneistorekisteri 2012, Uudenmaan liitto 2016 / vaihemaakuntakaava,

Uudenmaan matkailun nykytila

Matkailun nykyinen aluerakenne

Paikallisia,
seudullisia ja
maakunnallisia kohteita ja alueita

Seudulliset reitit:
katkeamattomat reitit, palveluiden kehittäminen reitistön varrella
- Pyöräily
- Melonta
- Retkeily

Satamat

Kaupunki- /kylämatkailun alue: ostosmatkailu, lähiruoka ja käsityöt, historialliset kaupunkikeskustat, kylien verkko

Kulttuurimatkailukohde

Ostosmatkailun kohde

Kulttuurihistoriallisesti merkittävät laajat maisema-alueet

Rauniolinna, muinaislinna, linnoitus, ruukkiympäristö

Täydennetty esiselvityksen tuloskartta

(Esiselvityksen tulos 05/2016)

Uudenmaan matkailun nykytila

Matkailun nykyinen aluerakenne

Uudenmaan matkailun aluerakenteen erityispiirteet:

- Uudenmaan matkailun aluerakennetta määrittävät vihervyöhykkeet, kaupunki ja kulttuurimatkailun alueet sekä saaristo- ja rannikkovyöhykkeet sekä alueita yhdistävät reitit
- Erilaisia alueellisia erityispiirteitä; monipuolisia matkailualueita
- Alueella useita luontomatkailun ja saariston portteja, joista pääsy luonto- ja vesistömatkailun alueille
- Hyödyntämättömiä alueita, potentiaalia on enemmänkin
- Hyvin saavutettavia alueita paljon. Matkaketjut alueiden välillä eivät nykyisellään kuitenkaan tarpeeksi ketteriä (Esiselvityksen 2016 tulokset)

Kartalla on esitetty esiselvityksen tulokset Uudenmaan

Esiselvityksen tuloskartta (Sweco Ympäristö Oy 2016)

Lisätietoja:

- Matkailun tulo- ja työllisyysselvitys Uudellamaalla 2013 (Haaga-Helia)
  - http://www.haaga-helia.fi/sites/default/files/Kuvat-ja-liitteet/Palvelut/Julkaisut/uudenmaanmatkailuselvitys.pdf
  - Matkailijamäärät, yöpymiset, kulutus
- Länsi-Uudenmaan matkailustrategia 2013-2016 (Länsi-Uudenmaan matkailuyrittäjät, Kunnat, Novago Yrityskehitys Oy)
  - http://www.lansi.fi/lansiuudenmaanmatkailu/Liitetiedostot/Strategia%20kunnanhallituksiin/L%E4nsi-Uudenmaan%20matkailustrategia%202013-16%20(2020)%2022032013%20kj%20170413%20lyhyt.pdf
- Visit Finland matkailijatutkimus 2015 (koko Suomi)
  - http://www.visitfinland.fi/wp-content/uploads/2016/04/3-Visit-Finland-matkailijatutkimus-2015.pdf?dl
- Matkailijavirrat Uudellamaalla 2012 (Visit Finland, Haaga-Helia)
  - http://www.visitfinland.fi/wp-content/uploads/2013/06/2013-Matkailijavirrat-Uudellamaalla-2012.pdf?dl
- Matkailun mahdollisuudet: Raportti matkailualan markkinoista, yrityksistä ja yritysrakenteesta ja kasvuyrittäjyydestä 2016
- http://www.uudenmaanliitto.fi/tietopalvelut/uusimaa-tietopankki./kulttuuri_ja_matkailu
- Matkailijamäärät Uudellamaalla ja Suomessa 2005-2015 (Tilastokeskus)
  - http://www.uudenmaanliitto.fi/tietopalvelut/uusimaa-tietopankki./kulttuuri_ja_matkailu/matkailu_uudellamaalla_ja_suomessa
- Matkailijoiden kansalaisuudet 2005-2015 (Tilastokeskus)
  - http://www.uudenmaanliitto.fi/tietopalvelut/uusimaa-tietopankki./kulttuuri_ja_matkailu/matkailijoiden_kansalaisuudet
- Kongressimatkailu
  - http://www.uudenmaanliitto.fi/tietopalvelut/uusimaa-tietopankki./kulttuuri_ja_matkailu/kansainvalinen_kongressimatkailu
- Matkailutilastopalvelu Rudolf
  - http://visitfinland.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/VisitFinland/
- Finavia – Kansainvälisen reittiliikenteen matkustajat 2016
  - http://dxww91gv4d0rs.cloudfront.net/file/dl/i/mU37UA/8Z1dvNlm6gku4WYbhhwF_g/Reittiliikenteenkvmatksuo-fi0716.pdf
- Finavia – Kansainvälisen tilausliikenteen matkustajat 2016
  - http://dxww91gv4d0rs.cloudfront.net/file/dl/i/cAW3Rw/9-yRXH-F1Y_QqHP2eOY0sw/Tilausliikenteenkvmatksuo-fi0716.pdf

Matkailun megatrendit

Matkailun aluerakenteeseen vaikuttavia trendejä

- Matkailun digitalisoituminen
- Jakamistalous – mm. majoituksen pelikentän muuttuminen
- Monikanavainen kokemukset; samantasoiset palvelut riippuen kanavasta; mobiili, virtuaalit, opastus

Matkailun aluerakenteeseen vaikuttavia trendejä

- Vapaa-ajan paineet ja snacking-kulttuuri
- Itsensä kehittäminen
- Itse tekeminen ja yksilöllisyys
- Hidas elämä & downshifting, offline –tilassa oleminen
- Aitous, tarinallisuus
- Paikallisuus, ”Live like locals”
- Eettisyys & vastuullisuus
- Turvallisuus

Matkailun **aluerakenteeseen** vaikuttavia trendejä

- Uudet matkailun kohdemarkkinat ja matkailijat, nopeammat syklit
- Ilmiöpohjaisuus

- Ilmastonmuutos
- Energiavallankumous – mm. uudenlaiset tavat tuottaa energiaa
- Väestön ikääntyminen
- Vieraskielisyys
- Kaupungistuminen
- Monikeskuksisuus ja verkottuminen
- Lentoliikenteen kasvu, sujuvat matkaketjut

Matkailun aluerakenteeseen vaikuttavia trendejä

- Value for money – valmius maksaa korkeampaa hintaa laadusta
- Halpamatkat – pienellä rahalla
- Tapahtumamatkailu
- Luontomatkailu
- Elämysmatkailu– uudet majoitusvaatimukset, kokemuksellisuus, experience hunting

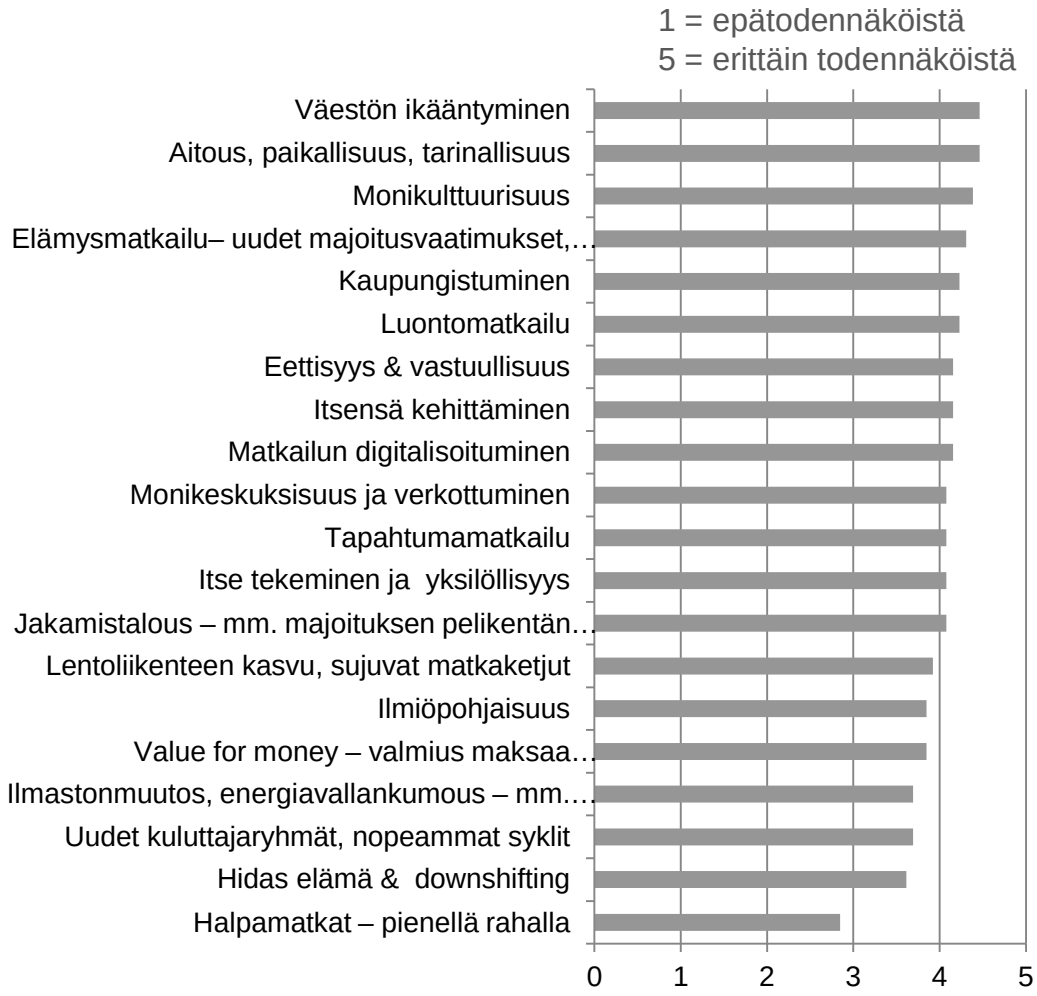

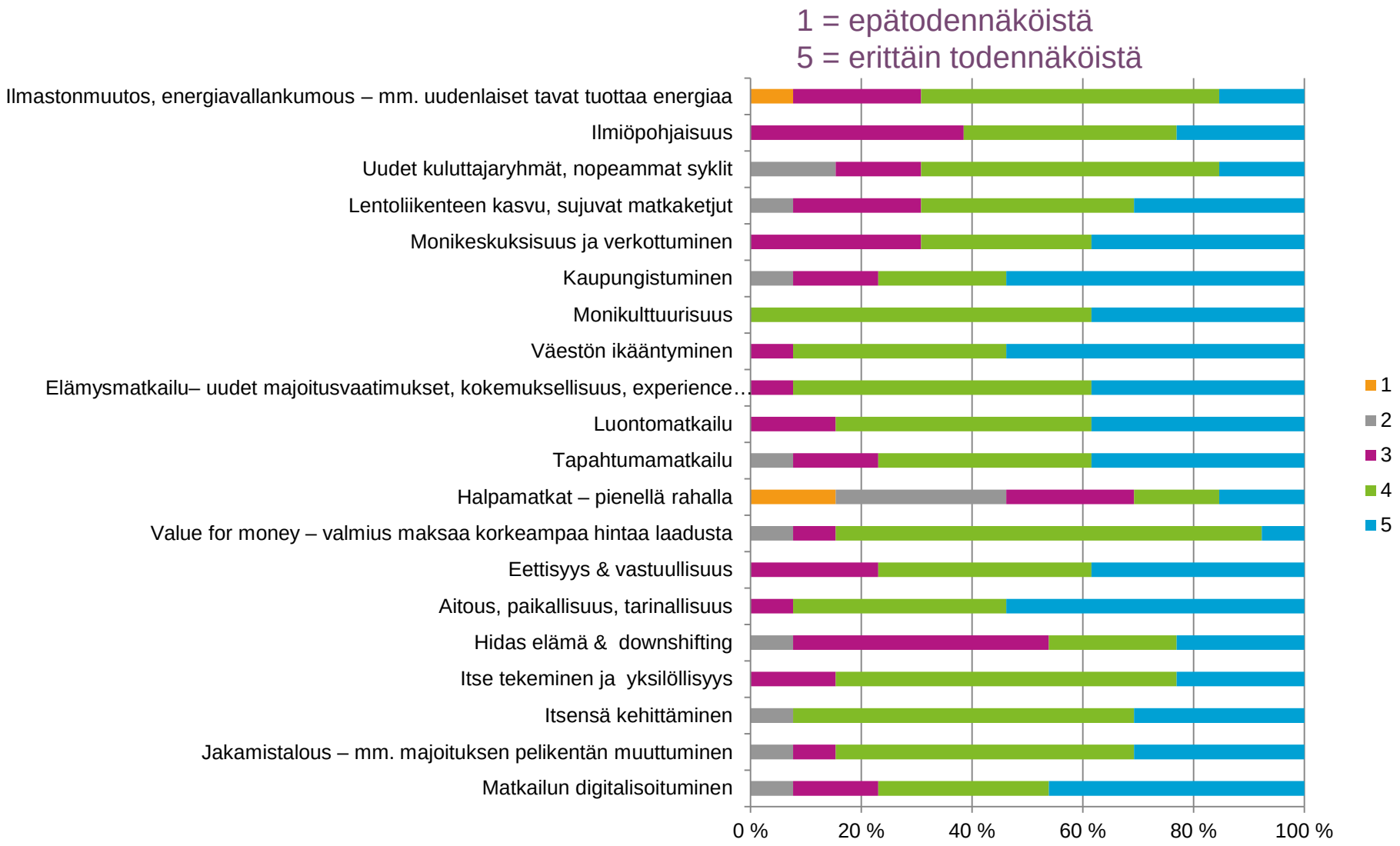
Megatrendien toteutumisen todennäköisyys Uudellamaalla

Kysely megatrendien todennäköisyydestä Uudellamaalla on toteutettu Uudenmaan liiton matkailun ja maankäytön asiantuntijaryhmille lokakuussa 2016. Vastauksia kyselyyn saatiin yhteensä 13 asiantuntijalta. Lähes kaikki megatrendit saivat keskiarvoksi vähintään 3 (1 = toteutuminen epätodennäköistä, …, 5 = erittäin todennäköistä). Todennäköisimpänä väestön ikääntymisen trendin lisäksi nähdään aitous, paikallisuus ja tarinallisuus megatrendinä Uudellamaalla. Myös monikulttuurisuus, elämysmatkailu ja mm. luontomatkailu nähdään hyvin todennäköisinä megatrendeinä Uudellamaalla. Sen sijaa halpamatkoja ei nähdä niin todennäköisenä matkailun megatrendinä Uudellamaalla.

Kysely toteutettu Uudenmaan liiton matkailun ja maankäytön asiantuntijaryhmille 10/2016, vastauksia yhteensä 13)

Megatrendien toteutumisen todennäköisyys Uudellamaalla

Tulevaisuuden matkailijat

Tulevaisuuden matkailijat

Matkailun kohderyhmät

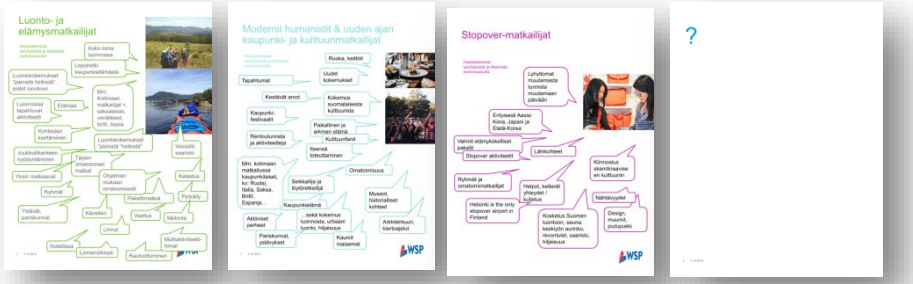
Matkailun tulevaisuuden kohderyhmien visiointia varten selvitettiin tilastotietoa nykyisistä matkailijoista, alueelle tehdyt keskeiset matkailuselvitykset, joissa tuodaan esiin matkailun nykyisiä ja tulevaisuuden kohderyhmiä sekä toteutettiin asiantuntijahaastatteluja. Lisäksi toteutettiin matkailun ja maankäyttöasiantuntijoiden työpaja 7.10.2016 Uudenmaan liitossa.

Tilastojen valossa venäläisten osuus on viime vuosina heikentynyt ja aasialaisten sen sijaan voimakkaasti kasvanut. Jo laadituissa matkailuselvityksessä painottuu mm. modernit humanistit merkittävänä kohderyhmänä.

Haastatteluissa nostettiin esiin eritoten Suomen luonnon houkuttelevuus, Helsinki-Vantaan lentoaseman merkitys mm. aasialaisten lentoliikenteen kannalta (stopover) sekä Uudenmaan alueen mahdollisuus tarjota monipuolisesti eri matkailijoille niin urbaania ympäristöä, hiljaista luontoa kuin maaseutuelämyksiä. Työpajassa nostettiin esiin lisäksi mm. innovaatiomatkailijoiden merkitys sekä perinteisten kokemusten arvostuksen ”uudelleentulo”. Myös risteilymatkailijat nähdään tulevaisuudessakin tärkeänä kohderyhmänä.

Jo tehtyjen selvitysten ja haastattelujen valossa tulevaisuuden erityisinä matkailun kohderyhminä nousivat esiin luonto- ja seikkailijamatkailijat, modernit humanistit ja uuden ajan kaupunki- ja kulttuurimatkailijat sekä mm. Stopover-matkailijat, eli erityisesti lentäen Suomen kautta matkaavat aasialaiset.

Tulevaisuuden matkailijat

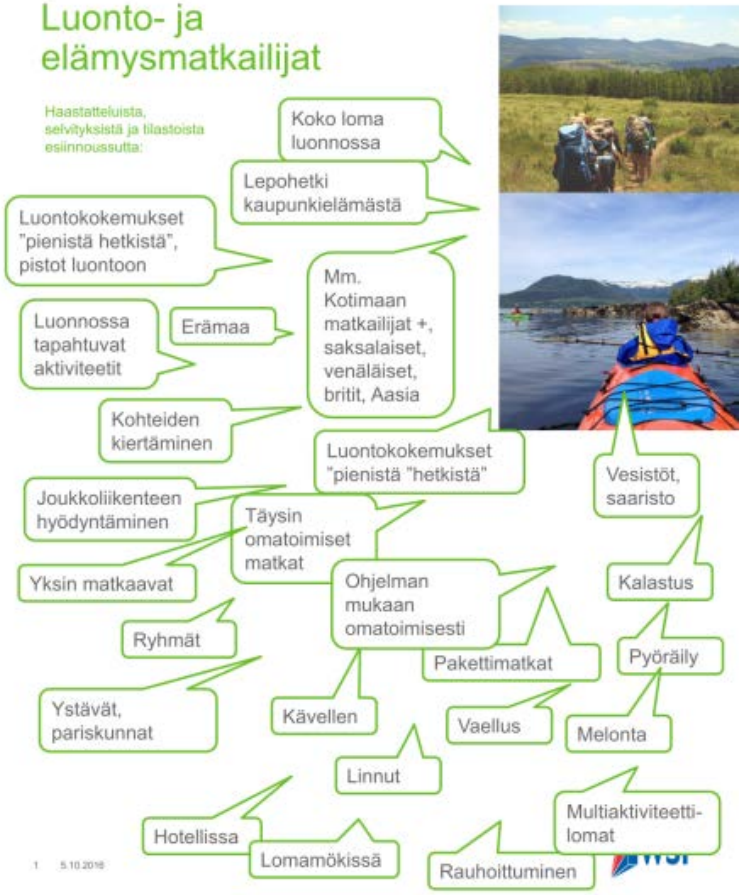
Matkailun kohderyhmät

Matkailun kohderyhmät työpajassa pohdittiin edelleen selvitysten ja haastattelujen kautta esiin nousseita matkailijaryhmiä ja nostettiin esiin myös luonto- ja kulttuurimatkailijoiden lisäksi muita tulevaisuuden kohderyhmiä, kuten hyvinvointimatkailijat ja innovaatiomatkailijat.

Luonto- ja elämysmatkailijat nähdään merkittävänä tulevaisuuden kohderyhmänä. Nykyisiä ja potentiaalisia luontomatkailun mahdollisuuksia on koko Uudenmaan eri alueilla.

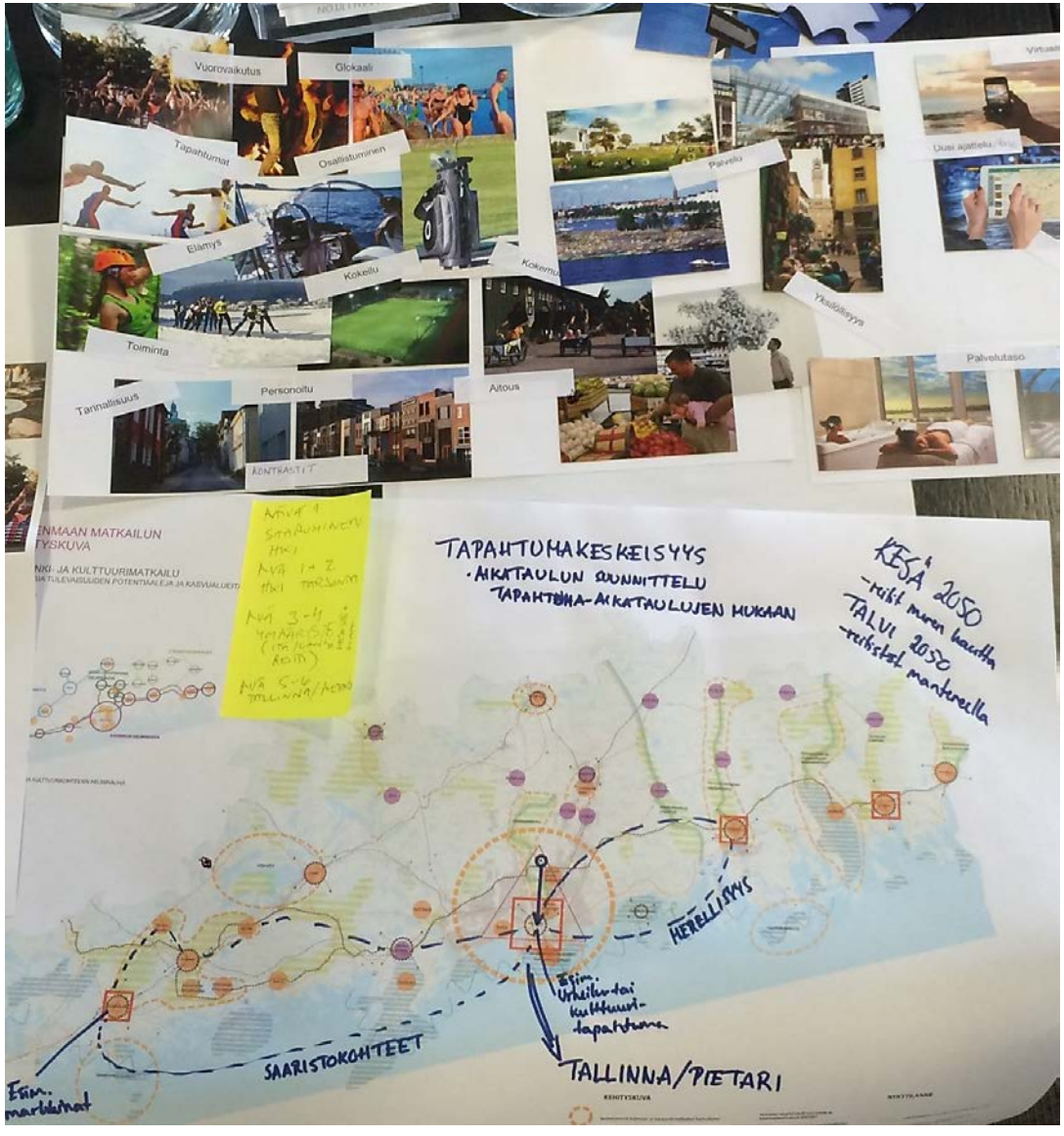
- Arvoja: Aitous, kestävyys, paikallisuus, hyvinvointi, sporttisuutta ja perinteistä luontoa, kulttuuria, uudet liikkumisen tavat
- Luontomatkailualueiden hyvä saavutettavuus, julkinen liikenne,

Tarpeita tulevaisuuden alueidenkäyttöön ja -suunnitteluun: toimivat yhteydet kaupunkien läheisiin luontomatkailualueisiin, laajojen metsäalueiden säilyttäminen keskustojen läheisyydessä / hyvän saavutettavuuden alueelta, toimivat rengasreitistöt

Tulevaisuuden matkailijat
Matkailun kohderyhmät

Kaupunki- ja kulttuurimatkailun osalta esiin nostettiin mm.

- Uudellamaalla on paljon erilaista tarjontaa
- Tapahtumat, kokeminen, itse tekeminen
- Alueella löytyy urbaania ja modernia kaupunkikuvaa, perinteisiä kylämiljöitä ja reittejä, rengasreittejä sekä idässä että lännessä
- Kaupalliset keskittymät, markkinat
- Ympärivuotisuus
- Merellisyys ja saaristokohteet kiinnostavat
- Lyhytlomat alueella

Modernit humanistit & uuden ajan kaupunki- ja kulttuurimatkailijat

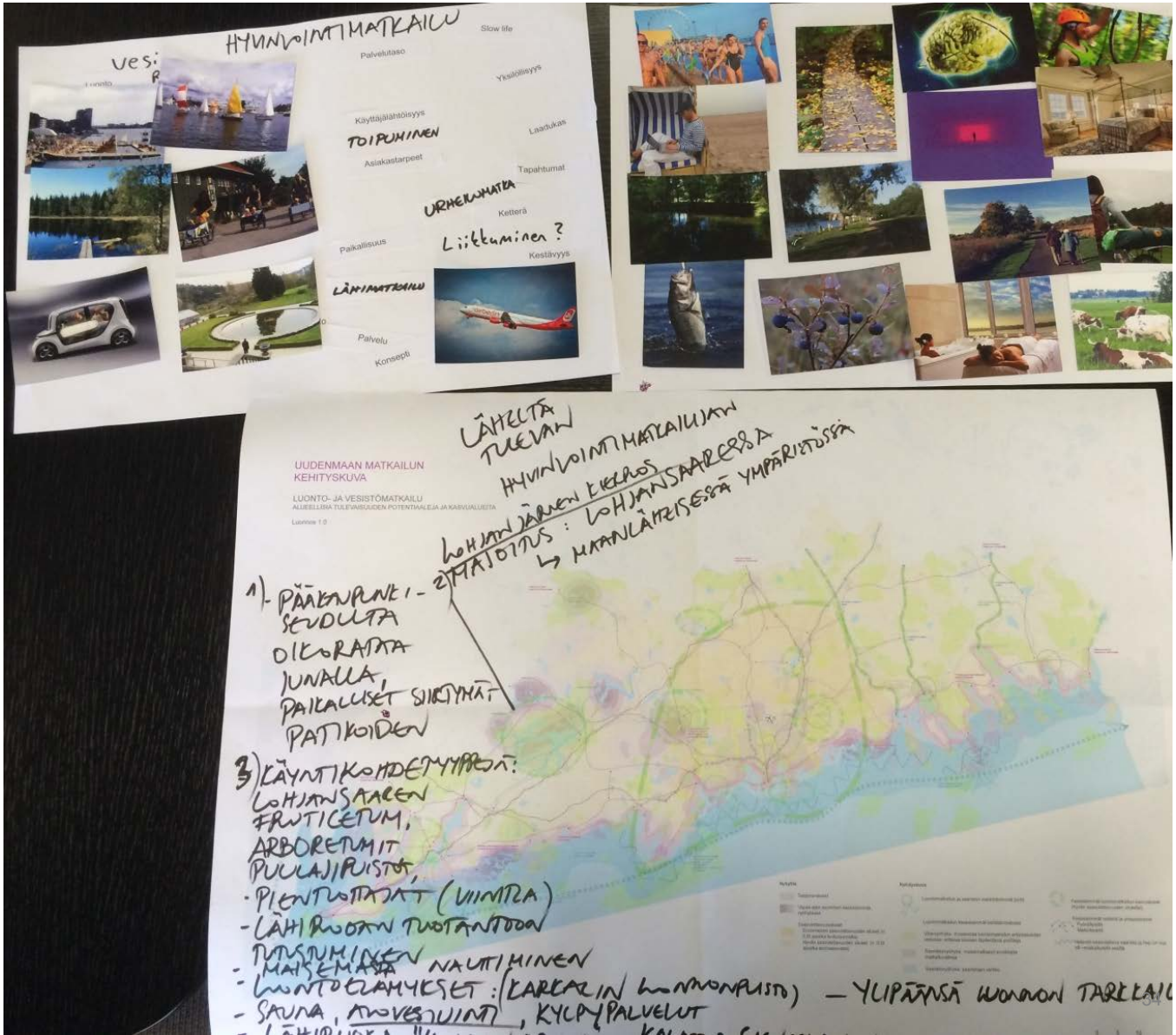

Tulevaisuuden matkailijat

Matkailun kohderyhmät

Hyvinvointimatkailun osalta esiin nostettiin mm.

- Vesistöt ovat suuri voimavara, esimerkkinä Lohjan saari – hyvinvointimatkailun kohteena
- Maanläheinen ympäristö, viehättävät maisemat
- Paikalliset siirtymät, ei ”suuria” reittejä
- Esim. viinitilat, hyvä ruoka, avovesiuinti, sauna, kylpylät

Tulevaisuuden matkailijat

Matkailun kohderyhmät

Innovaatiomatkailun osalta esiin nostettiin mm.

- Eläminen ja kokeminen ”vahvasti”; näet, elät, ostat
- Shoppailu
- Virtuaalikokemukset, luontokokemukset digitaalisesti avustettuna
- Eritasoista majoitusta
- Teemaorientoitunutta matkailua

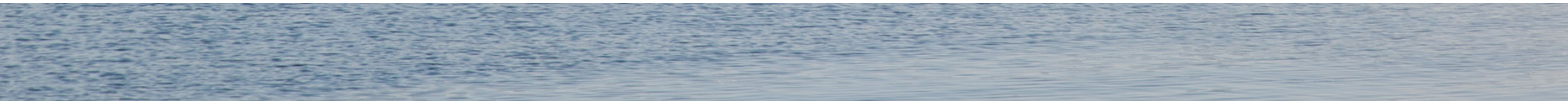
Tulevaisuuden matkailijat
Matkailun kohderyhmät

Yhteenvetona: Tulevaisuuden matkailun kohderyhmiksi nostetaan esiin erityisesti kaksi keskeistä matkailijaryhmää, joilla on osin yhteneväisyyksiä. Näiden pääryhmien alle on nostettu muita keskeisiä matkailijaryhmiä.

Matkailuvyöhykkeiden kehittämispotentiaali

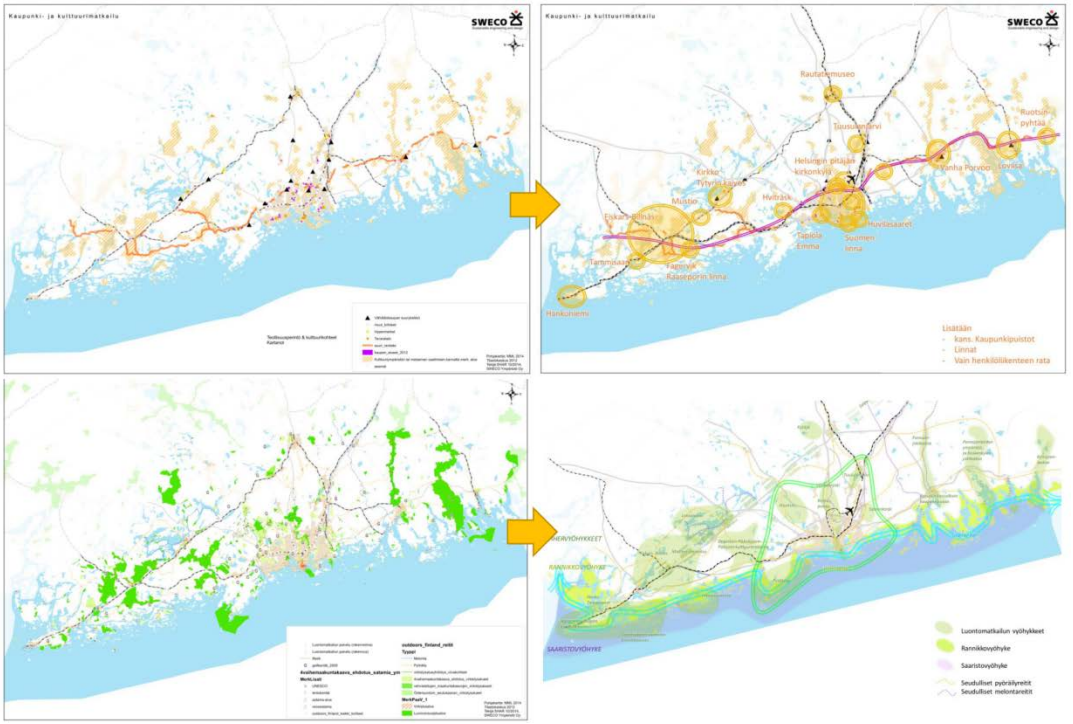
Matkailuvyöhykkeiden kehittämispotentiaali

Matkailun kehityskuvan pohjaksi on kartoitettu alueellisia kehittämispotentiaaleja ja matkailuvyöhykkeitä. Matkailun kehittämispotentiaalia on selvitetty sekä esiselvitysvaiheessa että kehityskuvatyössä (mm. Kick off -työpajassa, työryhmän työpajassa, ohjausryhmän työskentelynä)

Esiselvityksen tulosten perusteella nousi esiin erilaisia matkailuvyöhykkeitä:

- Vihervyöhyke – yhtenäisiä ja laajoja luontomatkailun alueita, kuten kansallispuistot, laajat luonnonsuojelualueet, joki- ja järviympäristöt
- Rannikkovyöhyke – kattaa koko Uudenmaan rannikon Erityiskohteita ovat rannikkokaupungit ja –kylät, rannikon reitistöt ja matkailualueet
- Saaristovyöhyke – Rannikon läheinen saaristoalue

Esiselvityksen tuloksia alueellisista potentiaaleista ja highlighteista:

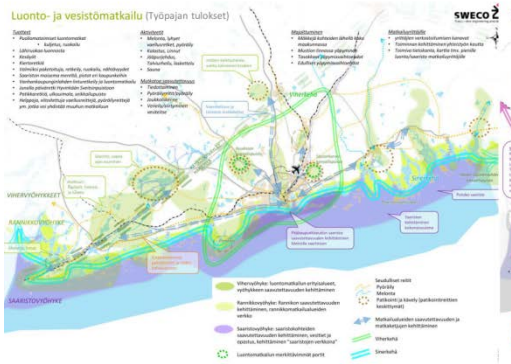

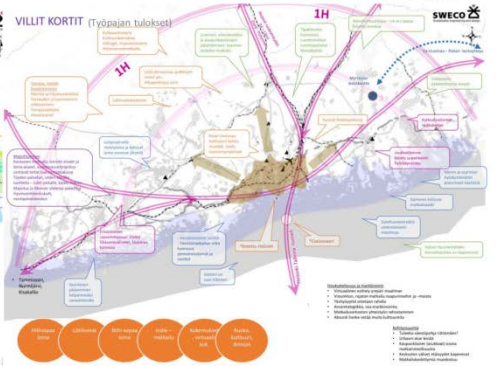
Kick Off –työpajan tuloksia alueellisista potentiaaleista ja highlighteista:

Kick Off –työpaja 03/2016

- Luonto- ja vesistomatkailu
- Kaupunkimatkailu
- Kulttuurimatkailu
- Villit kortit vuoteen 2066
- Työpajassa täydennettiin nykytilakarttoja ja pohdittiin kehittämistarpeita teemoittain

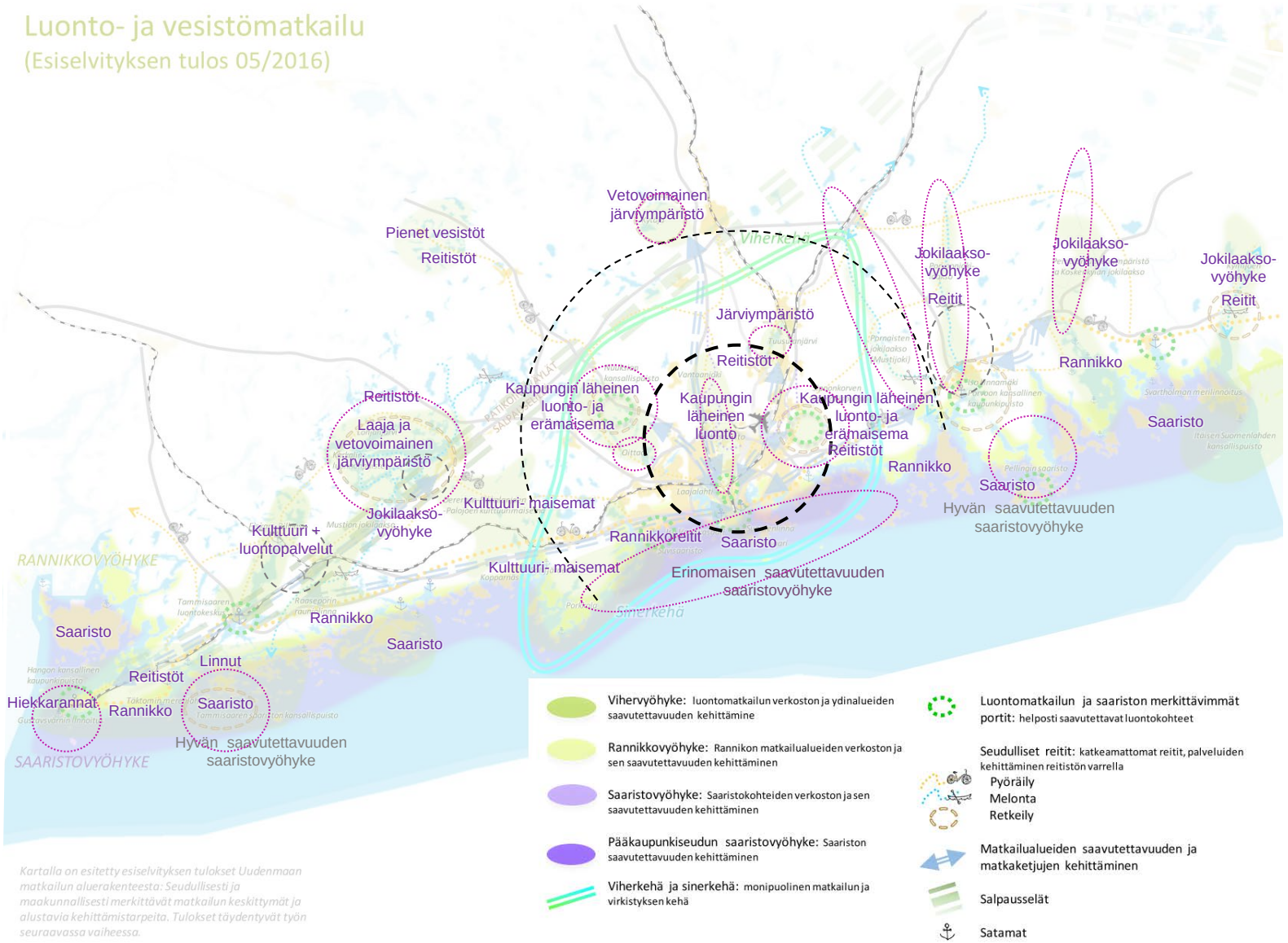

Matkailuvyöhykkeiden kehittämispotentiaali

Matkailuvyöhykkeiden alueellisia erityispiirteitä ja kehittämispotentiaaleja yhteenvetona esiselvitysvaiheen tulosten päällä

- Parhaan saavutettavuuden luontomatkailuvyöhykkeet
- Erinomaisen saavutettavuuden luontomatkailuvyöhykkeet
- Hyvän saavutettavuuden luontomatkailuvyöhykkeet
- Merkittävää kehittämispotentiaalia

  - Vihervyöhykkeet vähintään hyvän saavutettavuuden alueella ja keskustojen läheisyydessä
  - Rannikko- ja saaristovyöhyke vähintään hyvän saavutettavuuden alueella ja keskustojen läheisyydessä
  - Selkeitä kokonaisuuksia muodostavat reitistöt, erityisesti rantareitistöt
  - Monipuoliset ja ympärivuotiset matkailupalvelualueet

Matkailuvyöhykkeiden kehittämispotentiaali

Matkailuvyöhykkeiden alueellisia erityispiirteitä ja kehittämispotentiaaleja yhteenvetona esiselvitysvaiheen tulosten päällä

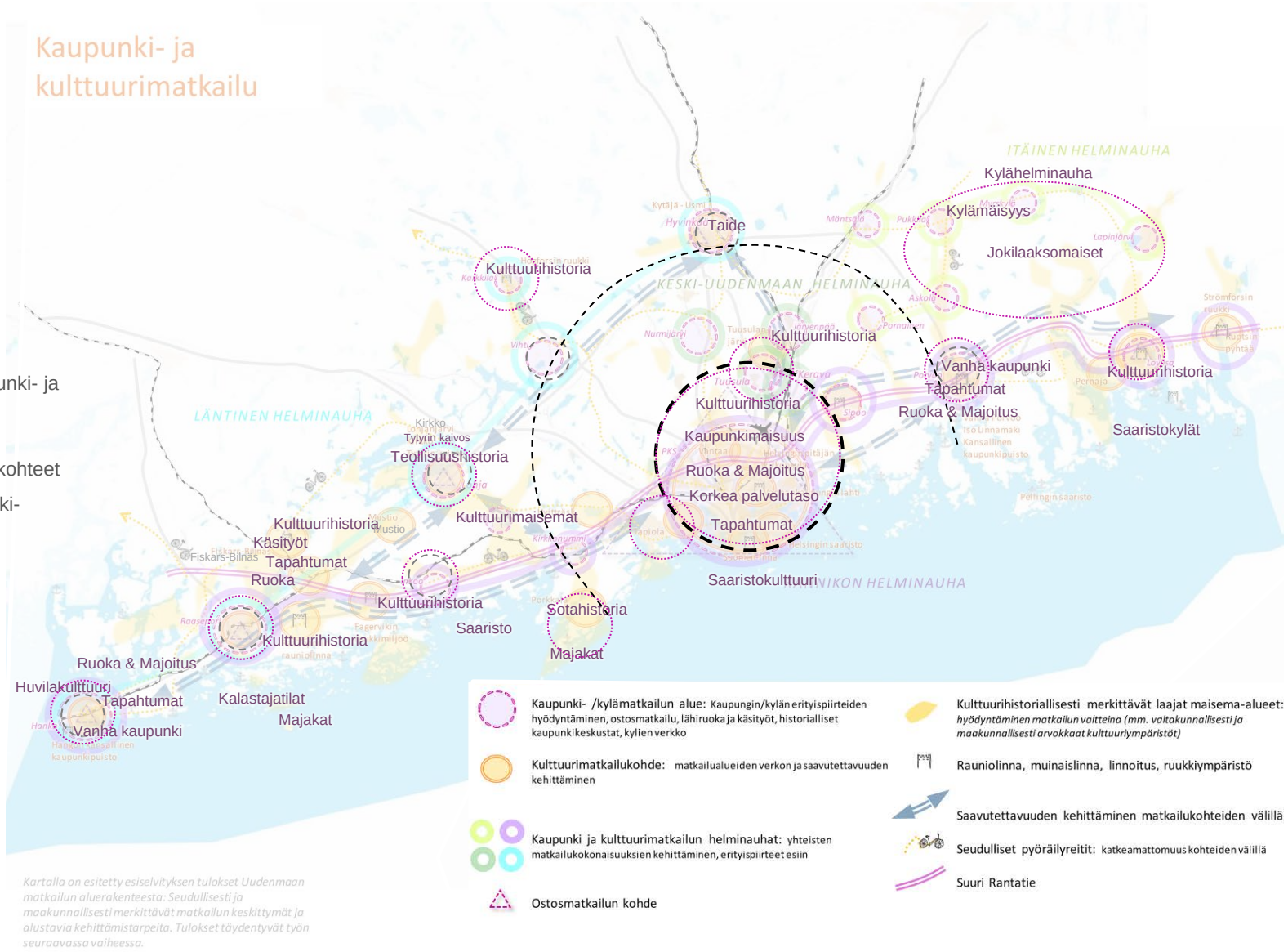
Parhaan saavutettavuuden kaupunki- ja kylämatkailu alueet/kohteet

Erinomaisen saavutettavuuden kaupunki- ja kylämatkailu alueet/kohteet

Hyvän saavutettavuuden kaupunki- ja kylämatkailu alueet/kohteet

Merkittävää kehittämispotentiaalia

- Kaupunki- ja kylämatkailualueet hyvän saavutettavuuden alueella
- Kylämatkailualueita yhdistävät reitit, kulttuurihistorialliset reitit
- Reitein yhdistyvät kokonaisuudet

Matkailun kehityskuva 2050 – tavoitteet

Matkailun kehityskuva 2050

Uudenmaan matkailun aluerakenteen ykkösvahvuudet

Uudenmaan matkailun aluerakenteen ykkösvahvuudet

- **Saavutettavuus - meidät saavuttaa!**
  - Pääkaupunki Helsinki
  - Kansainvälinen lentokenttä, porttina muualle Suomeen ja Eurooppaan
  - Sijainti Suomessa, mutta myös Pohjoismaisessa kontekstissa
  - Itämeri, porttina muihin Itämeren kaupunkeihin
  - Saavutettavat reitistöt, toimivat matkaketjut
- **Monimuotoisuus ja monipuolisuus**
  - Kaupunkikulttuuri
    - Sykkivä kaupunki, saunakulttuuri, ruoka, kaupunkielämykset, tapahtumat
  - Saaristo ja merellisyys
  - Puhdas luonto ja erämatkailu
    - luonto lähellä kaupunkia, hiljaisuus, elämyksellisyys
  - Maaseudut ja kulttuurimaisemat
  - Luonto ja kaupunki yhdessä,
- **Yhteistyön kehittyminen eri toimijoiden ja toimialojen kesken; yhdessä olemme enemmän**

Matkailun kehityskuva 2050

Uudenmaan matkailun unelmatila 2050

Matkailun kehityskuva 2050

Päätavoitteet

Päätavoitteet

- ✓ Edistää maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävien matkailukokonaisuuksien syntymistä ja nykyisten vahvistumista
- ✓ Tukea yhteistyötä useiden toimijoiden välillä
- ✓ Parantaa keskeisten matkailukohteiden verkottumista ja saavutettavuutta
- ✓ Edistää ja tukea kestäviä ratkaisuja ja kestävää kehitystä, edistää hiilineutraalisuuden tavoitetta
- ✓ Huomioida ja hyödyntää Uudenmaan, Suomen ja koko Skandinavian matkailullisia vahvuuksia
- ✓ Huomioida alueen kehittämisen kokonaisuutena
- ✓ Edistää monipuolisten ja houkuttelevien matkailupalveluiden syntymistä sekä palveluiden tuotteistettavuutta ja saatavuutta
- ✓ Edistää monikäyttöisten ja ympärivuotisten matkailualueiden, reittien ja -kohteiden syntymistä
- ✓ Huomioida matkailun tulevaisuuden megatrendit ja matkailijoiden tarpeet

Matkailun kehityskuva 2050

Luonto- ja vesistömatkailun erityistavoitteita

- ✓ Luontomatkailun vyöhykkeillä (viher-, saaristo- ja rannikkovyöhykkeet) vahvistetaan alueellisia profiileja (mm. erilaiset aktiviteetit, hiljaisuus, maalaismaisemat, kaupunkien läheiset alueet)
- ✓ Seudullisten, maakunnallisten ja ylimaakunnallisten matkailun reittien kehittäminen ja ylläpito
- ✓ Keskeisten saaristokohteiden saavutettavuuden kehittäminen saaristovyöhykkeellä; vesitiet ja opastus, kehittäminen ”saaristojen verkkona”
- ✓ Rannikkovyöhykkeellä tunnistetaan ja vahvistetaan maisemallisesti ja matkailullisesti keskeisiä rannikkokohteita ja niiden saavutettavuutta; toimiva rannikkomatkailualueiden verkko, toimiva satamaverkko
- ✓ Keskeisten vihervyöhykkeiden, mm. kansallispuistojen, saavutettavuuden kehittäminen etenkin kaupunki- ja muista matkailulogistiikan kannalta merkittävistä kohteista sekä verkottaen kohteita keskenään.
- ✓ Pääkaupunkiseudun saaristovyöhyke: satamien saavutettavuus mantereella sekä keskeisten saaristokohteiden palveluliikenteen sekä palveluiden kehittäminen
- ✓ Saariston potentiaalisten kohteiden huomiointi matkailullisesti merkittävinä alueina maankäytön suunnittelussa
- ✓ Luontomatkailun vyöhykkeillä (viher-, saaristo- ja rannikkovyöhykkeet) matkailua kehitetään yhteensovittaen luontoarvoihin ja muuhun maankäyttöön
- ✓ Luontomatkailun ja saariston porttien saavutettavuuden kehittäminen keskeisistä matkailulogistiikan kannalta merkittävistä solmupisteitä ja muista merkittävistä kohteista.
- ✓ Luontomatkailun ja saariston porttien kehittäminen mm. seudullisina matkailun infopisteinä

Matkailun kehityskuva 2050

Kaupunki- ja kulttuurimatkailun erityistavoitteita

- ✓ Kaupunki- ja kulttuurimatkailun alueiden ja –porttien saavutettavuuden kehittäminen ja verkon luonti
- ✓ Kaupunki- ja kylämatkailun alueiden ja kohteiden ominaispiirteiden ja profiilien kirkastaminen, parempi hyödyntäminen matkailussa ja aluekehittämisessä sekä ominaispiirteiden vahvistaminen
- ✓ Kulttuuriympäristöjen parempi hyödyntäminen matkailukohteina
- ✓ Maisemallisesti ja matkailullisesti keskeisten rannikkokohteiden tunnistaminen sekä saavutettavuuden ja palveluiden parantaminen
- ✓ Seudullisten ja maakunnallisten matkailukokonaisuuksien kehittäminen (mm. helminauhat)
- ✓ Kaupunki- ja kylämatkailualueita yhdistävien reittien kehittäminen, mm. pyöräilyreitit
- ✓ Rannikon ja jokilaaksojen maisemareittien kehittäminen
- ✓ Uudenmaan erityispiirteiden hyödyntäminen mm. ostosmatkailu, ruokamatkailu, saunakulttuuri, teollisuushistoria, kartanot, tapahtumat ja taide

Matkailun kehityskuva 2050

Tavoitteiden vaikutuksia alueiden käytön suunnitteluun

Matkailun erityistavoitteet

Erityistavoitteet	Vaikutuksia/suosituksia alueidenkäytön suunnittelulle ja kehittämiselle
Luontomatkailun erityispiirteinen tunnistaminen ja esiin nostaminen	Tunnistetaan alueidenkäytön suunnittelussa keskeiset laajat matkailun ja virkistyksen kannalta merkittävät vihervyöhykkeet ja kehitetään niiden matkailullisia toimintaedellytyksiä (mm. jatkuvat reitistöt), erityisesti keskustojen läheiset alueet
Luontomatkailualueiden saavutettavuuden kehittäminen	Joukkoliikennesuunnittelussa huomioon matkailuvirrat ja alueiden potentiaali
Luontomatkailun kehittäminen yhteensovittaen luontoarvoja maankäyttöön	Luontomatkailualueiden ja reittien kehittäminen kestävällä tavalla
Saariston saavutettavuuden parantaminen ja huomiointi matkailullisesti merkittävinä alueina	Palveluliikenteen kehittäminen saaristossa ja kehittäminen kokonaisuutena (mm. rengasreitit, mahdollisuus ”island hopping” kierroksiin. Palveluliikenteen matkailuvirtojen huomiointi myös maankäytön suunnittelussa (matkailusaaret, satama-alueet jne.)
Seudullisten, maakunnallisten ja ylimaakunnallisten matkailun reittien kehittäminen ja ylläpito	Huomiointi suunnittelussa eri kaavatasoilla ja yli maakunnan rajojen (reittien jatkuvuus). Reittisuunnittelussa huomioon rengasmaiset eritasoiset reitit, ympärivuotisuus sekä matkailukohteiden ketjuttaminen reitein.
Maisemallisesti ja matkailullisesti keskeisten rannikkokohteiden tunnistaminen ja saavutettavuuden parantaminen	Rannikon näkyvyyden parantaminen (rannikkomaisema näkyvämmäksi) mm. reitistösuunnittelulla, matkailun ja virkistyksen kannalta potentiaalisten alueiden säilyttäminen , tunnistaminen ja mahdollisen matkailuliiketoiminnan kehittämisedellytysten tukeminen kaavoituksella
Kaupunki- ja kulttuurimatkailun saavutettavuuden kehittäminen ja verkon luonti	Matkailuvirtojen huomiointi mm, joukkoliikenne suunnittelussa kaupunkikohteiden välillä , reitistösuunnittelu (pyöräily, muu) ja keskeisten kylä- ja maaseutumatkailukohteiden verkottaminen reitein
Kulttuuriympäristöjen parempi hyödyntäminen matkailukohteina	Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävien kulttuurimaisemien huomiointi nykyisinä tai potentiaalisina matkailualueina eri kaavatasoilla (mm. alueilla reitistösuunnittelu)
Kaupunkien ja kylien erityispiirteiden parempi hyödyntäminen matkailussa	Kaupungin tai kylien erityispiirteiden huomiointi myös alueidenkäytön suunnittelussa (systemaattisesti eri suunnittelun tasoilla)
Ostosmatkailun kehittäminen	Ostosmatkailukierrosten huomiointi mm, joukkoliikennesuunnittelussa

Matkailun kehityskuva 2050

Tulevaisuuden tuotteita ja kehittymisen edellytyksiä

Työn laatimisen aikana esiin nousseita tulevaisuuden tuoteideoita matkailun toimijoille

Tulevaisuuden tuotteita Uudellamaalla, mm.

- Monipuoliset matkailutuotteet alueellisia erityispiirteitä hyödyntäen luonto- ja seikkailijamatkailjoille
- Omatoimiset ja puoli-omatoimiset matkat, erityisesti
  - Luontomatkat
  - Kulttuuri, ruoka, tapahtumat
  - Elämys ja kokemuslomat: yhdistelmät
- Paketoidut matkat; retkeily, ruoka, nähtävyydet, kiertoretket, mm. stopover matkailijoille
- Kaupunki, kulttuuri: lähiruokaa luonnosta, musiikki ja taide, kulttuurihistoria, historiamatkailu, kulttuurikierrokset, uuden ajan modernit humanistit huomioiden
- Kesäyö-elämykset
- Saaristomaisemat, island hopping
- Luonto: Linturetkeily, helppoja viitoitettuja reittejä (vaellus, pyöräily), tapahtumat luonnossa, hiljaiset alueet
- Hyvinvointi/luonto: retriitit, hiljaisuusmatkat, terveysmatkat, itsensä kehittäminen
- Hiilivapaat lomat, bittivapaat lomat
- Lähilomat, vinkkipaketit matkailijoille
- Tuotteet, joissa perinteet kohtaavat uuden teknologian

Tulevaisuuden aktiviteetteja Uudellamaalla, mm.

- Melonta, lyhyen vaellusretket, pyöräily
- Kalastus, lintubongaus, hevosmatkailu
- Jääpurjehdus, talviurheilu, laskettelu
- Sauna
- Uutta teknologiaa hyödyntävät sekä perinteiset aktiviteetit

Monipuolisesti majoitusvaihtoehtoja, , mm.

- Laadukas hotellitasoinen majoitus, täydenpalvelun majoitus
- Luonnon läheiset vaihtoehdot, leirintäalueet, loma-alueet, karavaanimatkailu
- Vapaa-ajan asunnot majoituksen tarjoajina
- Bed & Breakfast
- Uudet majoitusmahdollisuudet: esim. linnat ja kartanot

Monipuolisia tuotteita ja palveluja

Parempi saavutettavuus

- Tiedon saatavuus, tiedottaminen
- Joukkoliikenne merkittäviin kohteisiin
- Katkeamattomat pyöräilyreitit, melontareitit
- Veneily, palveluliikenne vesiteitse, saariston hop on hop off
- Keskusten väliset etäisyydet kapenevat

Toimiva matkailun verkko

- Alueiden ja kohteiden verkot: kulttuurimaiset, luontokohteet jne.
- Toimivat yrittäjien verkostoitumisen kanavat
- Toiminnan kehittäminen yhteistyön kautta
- Toimivat tietokannat/kartat; yhteinen verkkosivu

Houkuttelevuus ja toimiva markkinointi

- Virtuaaliset esittelyt, opaskartat
- Yhteistyöllä

Kehittymisen edellytyksiä

Matkailun kehityskuva 2050 – aluerakenteen kuvaus

Luonto- ja vesistömatkailun kehityskuva

Luonto- ja vesistömatkailun alueet muodostavat merkittävän matkailupotentiaalin Uudenmaan alueella kaupunki- ja kulttuurimatkailukohteiden lisäksi. Merkittävänä Uudenmaan vahvuutena nähdään juuri se, että alueella on koettavissa sekä luonto- että kaupunki- ja kulttuurikohteita helposti lyhyiden etäisyyksien päässä. Luonto- ja vesistömatkailun alueet ja kohteet ovatkin monilta osin samoja kuin kaupunki- ja kulttuurimatkailun kannalta merkittävät kohteet. Kehityskuvakartoissa on kuitenkin eritelty teemat kahteen karttaan. Näitä täydentää matkailun saavutettavuus ja logistiikka -kehityskuvakartta. Alueiden ja kohteiden saavutettavuus onkin yksi kehittämisen kärkikohteista.

Luontomatkailun vyöhykkeet: Luonto- ja vesistömatkailun kehityskuvakartassa nostetaan esiin erityiskohteina luontomatkailun vyöhykkeet, jotka luovat Uudenmaan matkailun aluerakenteen erityispiirteen. Uudeltamaalta on tunnistettavissa useita luontomatkailun kehittämisvyöhykkeitä. Matkailuvyöhykkeillä voidaan kuvata yhtenäisiä muuhun alue- ja yhdyskuntarakenteeseen kytkeytyviä alueita ja nostaa esiin kehittämisen painopistealueita. Luontomatkailun vyöhykkeillä matkailua kehitetään yhteensovittaen luontoarvoihin ja muuhun maankäyttöön.

Näillä vyöhykkeillä kehittämisen painopisteet vaihtelevat, mutta saavutettavuuden kehittäminen on noussut yhdeksi yhteiseksi nimittäjäksi jokaisen vyöhykekokonaisuuden osalta. Vihervyöhykkeet ovat sisämaassa sijaitsevia matkailun kannalta arvokkaita aluekokonaisuuksia. Rannikko- ja saaristovyöhykkeet muodostavat oman kokonaisuuden.

Luontomatkailun vyöhykkeinä on nostettu esiin seuraavat aluekokonaisuudet:

- **Vihervyöhyke:** Vihervyöhykkeellä keskeistä on luontomatkailun erityisalueiden verkon kehittäminen, saavutettavuuden kehittäminen matkailulogistiikan kannalta merkittävistä solmukohdista sekä vyöhykkeiden välillä, sekä tunnistaa eri alueiden profiileita, kuten aktiviteetit, hiljaisuus, luontoarvot ja maisemat. Merkittäviä vihervyöhykkeitä Uudellamaalla ovat kansallispuistot, eli Nuuksio ja Sipoonkorven kansallispuistot, jokilaaksot, kuten Pornaisten, Vantaajoen sekä Porvoonjoen ja Mustijoen jokilaaksot, muut laajat sisävesistöt, kuten Lohjanjärvi ja Tuusulanjärvi, kaupunkien läheiset luontoalueet kuten kansalliset kaupunkipuistot (Hanko ja Porvoo) ja Helsingin seudun viherkehä sekä kokonaisuuksia muodostavat luontokohteet kuten Fiskars-Billnäs-Mustion jokilaakso-Tammisaari.
- **Rannikkovyöhyke:** Rannikkovyöhykkeellä keskeinen kehittämistarve on maisemallisesti ja matkailullisesti keskeisten rannikkokohteiden tunnistaminen ja niiden saavutettavuuden kehittäminen. Tavoitteena on luoda alueelle toimiva rannikkomatkailualueiden verkko sekä toimiva satamaverkko palvelemaan niin matkailijoita, vapaa-ajan asukkaita kuin pysyviäkin asukkaita. Rannikkovyöhykkeen matkailualueita ja -kohteita Uudellamaalla ovat rannikkokaupungit, -kylät, satamat sekä rannikkoreitistöt.
- **Saaristovyöhyke:** Tärkeitä kehittämistarpeita saaristovyöhykkeellä on keskeisten saaristokohteiden tunnistaminen ja niiden saavutettavuuden kehittäminen; vesitiet ja opastus, kehittäminen ”saaristojen verkkona”. Erityisesti pääkaupunkiseudun saaristossa on tärkeää panostaa matkailun kehittämiseksi satamien saavutettavuuteen. On esitetty myös idea mm. ”metrolla saaristoon” –konseptin kehittämisestä sekä keskeisten saaristokohteiden palveluliikenteen sekä palveluiden kehittämisestä. Matkailullisesti keskeisiä rannikkokohteita Uudellamaalla on mm. Helsingin ja Espoon saaristo (mm. Suomenlinna, Vallisaari, Iso Vasikkasaari, Suvisaaristo) pääkaupunkiseudun saaristovyöhykkeellä, Pellingin saaristo, Svartholman merilinnoitus sekä Tammisaaren kansallispuisto.

Viher- ja sinikehä on pääkaupunkiseutua ympäröivä monipuolinen matkailun, luonnonarvojen ja virkistyksen sekä muiden ekosysteemipalveluiden (lähiruoka, maa- ja metsätalous) kehittämisvyöhyke. Alueella yhdistyy luontomatkailun monet mahdollisuudet hyvään saavutettavuuteen. Sinikehä on viherkehän osuus rannikon ja saariston alueella.

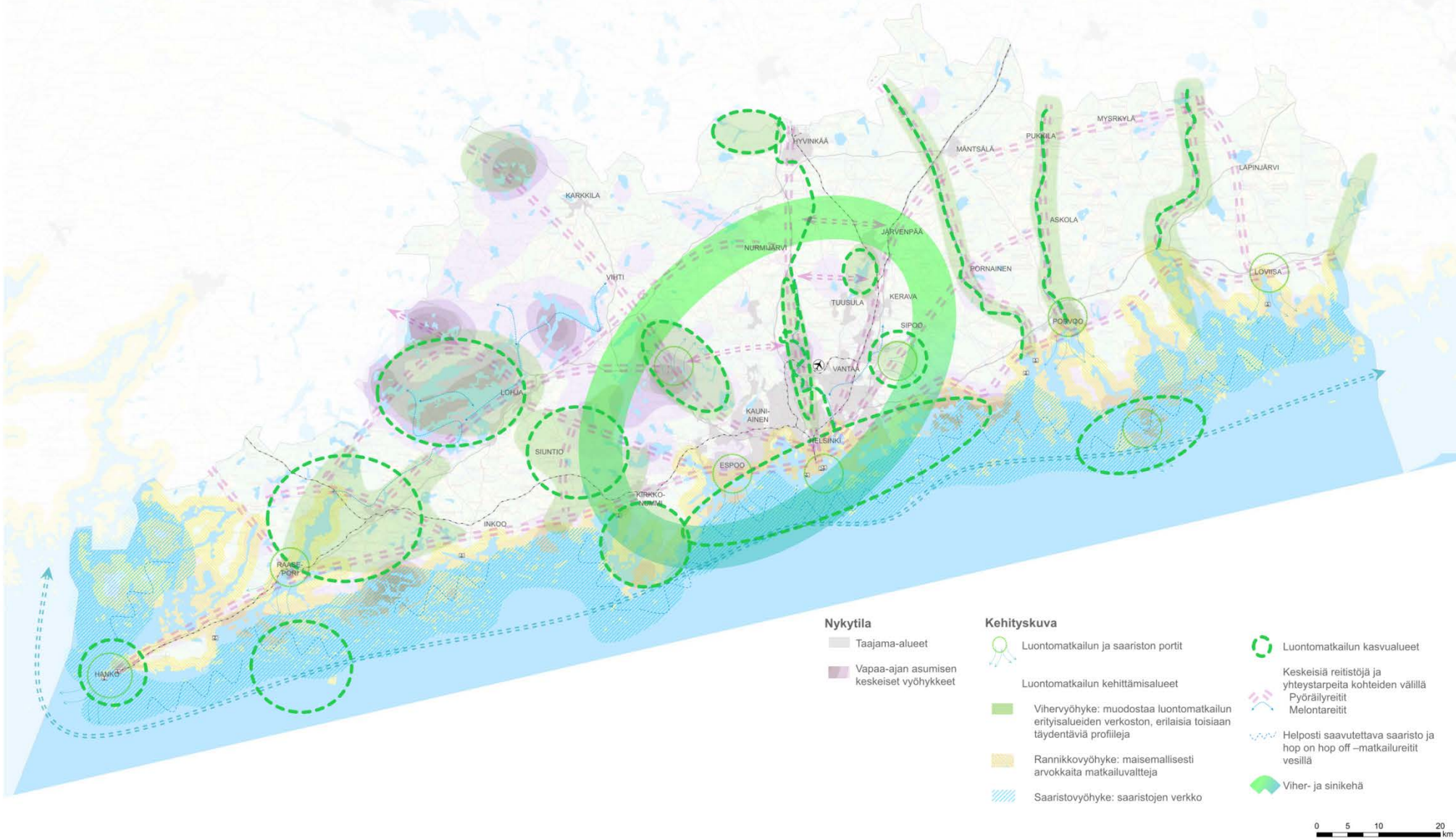
Luontomatkailun ja saariston merkittävimmät portit: matkailijat kulkevat luontomatkailun keskittymiin luontomatkailun porttien kautta. Saavutettavuuden kannalta porttien sekä asutuskeskittymien ja logististen solmupisteiden välisten matkaketjujen kehittäminen on keskeistä. Keskeisiä luontomatkailun portteja alueella ovat mm. kansallispuistot sekä saariston osalta suurimmat satamat. Yksi keskeinen kehittämistarve on porttien roolin nosto myös ”seudullisina matkailun infopisteinä”.

Vetovoimatekijät: Uudellamaalla on tunnistettavissa useita vetovoimatekijöitä, mutta ylivoimaisin niistä on matkailun monipuolisuus. Matkailun monipuoliseen kirjoon kuuluvat saariston ja rannikon matkailukohteet ja reitit, järvikohteet ja lintumatkailu, joet sekä mm. niiden melonta- ja kalastusmahdollisuudet, luonto- ja kulttuurimiljööt kuten ruukkiympäristöt ja rauniolinnat, saaristoluonto ja –maisemat, kaupunkimaiset kohteet kuten kaupunkipuistot sekä erämatkailun alueet kuten Sipoonkorpi. Keskeistä on tuotteiden ja mahdollisuuksien paketointi yhteistyössä eri toimijoiden kesken.

UUDENMAAN MATKAILUN KEHITYSKUVA

LUONTO- JA VESISTÖMATKAILU

ALUEELLISIA TULEVAISUUDEN POTENTIAALEJA JA KASVUALUEITA

Kaupunki- ja kulttuurimatkailun kehityskuva

Kaupunki- ja kulttuurimatkailun alueet ja kohteet kytkeytyvät tiiviisti myös luontomatkailun alueisiin. Kaupunki- ja kulttuurimatkailun osalta merkittäviä nykyisiä ja tulevaisuuden potentiaalisia kohteita ja alueita on selvitetty esiselvityksessä sekä paikkatietotarkastelujen ja työpajojen kautta.

Kulttuurimaisemaan ja –ympäristöihin liittyvän matkailun keskeiset kehittämisalueet: Uudeltamaalta on tunnistettavissa useita kulttuurimaisemaan ja –ympäristöihin liittyvän matkailun kehittämisvyöhykkeitä. Matkailuvyöhykkeillä voidaan kuvata yhtenäisiä muuhun alue- ja yhdyskuntarakenteeseen kytkeytyviä alueita ja nostaa esiin kehittämisen painopistealueita. Kulttuurimaiseman kehittämisalueilla matkailua kehitetään sovittaen yhteen kulttuuriympäristön arvoja ja muuta maankäyttöä. Kulttuurimaiseman ja -ympäristöjen vyöhykkeinä on nostettu esiin seuraavat aluekokonaisuudet:

- **Merellisten, saariston ja rannikon kulttuurimaisemien ja –ympäristöjen kokonaisuus:** Vyöhyke pitää sisällään erilaisia merellisyyteen liittyviä kulttuuriympäristöjä ja –maisemia. Vyöhykkeellä keskeistä on kohteiden saavutettavuuden parantaminen ja niiden luoman verkoston kehittäminen. Tärkeää on tunnistaa alueiden eri profiileja, arvoja, ominaispiirteitä ja aktiviteetteja.
- **Mantereen kulttuurimaisemien ja –ympäristöjen kokonaisuus:** Vyöhyke pitää sisällään erilaisia mantereelle sijoittuvia kulttuuriympäristöjä ja –maisemia. Kuten merellisten kulttuurimaisemien vyöhykkeellä, keskeistä on kohteiden saavutettavuuden parantaminen ja niiden luoman verkoston kehittäminen. Tärkeää on tunnistaa alueiden eri profiileja, arvoja, ominaispiirteitä ja aktiviteetteja.
- **Saaristovyöhyke:** keskeisten saaristokohteiden tunnistaminen ja niiden saavutettavuuden kehittäminen; vesitiet ja opastus, kehittäminen ”saaristojen verkkona”
- **Keskeinen jokilaakso:** Kartassa on esitetty keskeisiä jokilaaksoja, joiden rooli on tärkeä kulttuurimaisemien ja –ympäristöjen osana. Jokilaaksojen kehittämisessä on keskeistä niiden saavutettavuus ja reitistöjen kehittäminen jokilaaksoja pitkin.

Kaupunki- /kylämatkailun alue: Alueet muodostavat matkailukohteiden verkon, joilla jokaisella on omanlaisia erityispiirteitä. Kaupunkimatkailukohteisiin liittyy usein erilaisia aktiviteetteja, kuten lukuisia ostos- ja ruokailumahdollisuuksia, tapahtumia sekä kulttuurikohteita/-nähtävyyksiä. Kylämatkailualueille tyypillisiä teemoja ovat esim. käsityöläiskorttelit ja niihin liittyvä ostosmatkailu sekä arkkitehtuuri. Rannikon alueella vetovoimakohteita ovat saaristokylät, majakat ja mm. kalastajatilat. Kehittämistarpeena on tunnistettu kaupunkien/kylien erityispiirteiden parempi hyödyntäminen ja ”profiilin kirkastaminen” sekä kohteiden parempi paketointi.

Kulttuurimatkailukohteina on esitetty maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittäviä alueita, joissa on tunnistettavissa kulttuurimatkailukohteiden keskittymiä. Näitä kohteita ovat mm. ruukkiympäristöt, kirkot, kartanot ja huvilat, taide ja arkkitehtuuri, historialliset taajamakeskustat, sotahistoria, saaristokohteet, majakat, kalastajatilat, lähiruoka, saunat, konsertit ja tapahtumat. Kehittämistarpeina on tunnistettu kohteiden saavutettavuuden parantaminen sekä mm. uudenlaisten tuotteiden paketointi; mm. kulttuurikiertoajelut.

Kaupunki ja kulttuurimatkailun helminauhoilla on korostettu seudullisia/alueellisia erityispiirteitä. Nauhat ovat esimerkkejä. Näillä alueilla keskeistä on yhteisten matkailukokonaisuuksien kehittäminen, erityispiirteet esiin tuoden.

Ostosmatkailu: Kehityskuvakartassa on nostettu esiin ostosmatkailun nykyisiä kohteita. Myös kaupunki- ja kylämatkailun kohteet ovat useimmiten erilaisten ostosmatkailun kohteita (kauppakeskukset, kylissä mm. käsityöpajat jne.). Ostosmatkailu on teema, joka voi profiloida tiettyä kaupunki-/kylämatkailun kohdetta sekä sillä voi olla myös merkittävät vaikutukset aluerakenteeseen (mm. liikenne ja liikkuminen, maankäyttö)

Kulttuuri- ja kaupunkimatkailun merkittävimmät portit: Matkailijat kulkevat kulttuuri- ja kaupunkimatkailun keskittymiin porttien kautta. Saavutettavuuden kannalta porttien sekä asutuskeskittymien ja logististen solmupisteiden välisten matkaketjujen kehittäminen on keskeistä. Kulttuuri- ja kaupunkimatkailun portteja alueella ovat mm. kaupunki- ja kyläkohteet, joiden kautta pääsee mm. läheisiin kulttuuriympäristöihin ja maisema-alueille. Lisäksi keskeisiä portteja ovat satamat, joiden kautta esimerkiksi saariston kulttuurikohteet on saavutettavissa. Yksi keskeinen kehittämistarve on porttien roolin nosto myös seudullisina matkailun infopisteinä.

Seudulliset reitit: Matkailun aluerakenteen keskeisenä osana ovat myös seudulliset ja maakunnalliset reitit. Keskeisenä kehittämistarpeena on näiden tunnistaminen tarkemmassa maankäytön suunnittelussa (esim. nykyiset ja tulevaisuuden reittiverkko) sekä luoda reiteistä katkeamattomia eri matkakohteita yhdistäviä verkkoja. Kaupunki- ja kulttuurimatkailun kannalta mm. pyöräilyreitit nousevat erityiseen asemaan. Yksi tunnetuimmista on rantareitistö, joka palvelee tulevaisuudessa monenlaisia liikkujia ja matkailijoita.

UUDENMAAN MATKAILUN KEHITYSKUVA

KAUPUNKI- JA KULTTUURIMATKAILU

ALUEELLISIA TULEVAISUUDEN POTENTIAALEJA JA KASVUALUEITA

KAUPUNKI-, KYLÄ- JA KULTTUURIKOHTEIDEN HELMINAUHAMALLI

KEHITYSKUVA

kulttuuri- ja kaupunkimatkailun kasvualueet

KULTTUURIMAISEMAAN JA -YMPÄRISTÖIHIN LIITTYVÄN MATKAILUN KESKEISET KEHITTÄMISALUEET

merellisten, saariston ja rannikon kulttuurimaisemien ja -ympäristöjen kokonaisuus

mantereen kulttuurimaisemien ja -ympäristöjen kokonaisuus

keskeinen jokilaakso

saaristovyöhyke, saaristojen verkko

helposti saavutettava saaristo ja hop on hop off -matkailureitit vesillä

KESKEISET KEHITETTÄVÄT KULTTUURI- JA KAUPUNKIMATKAILUN KOHTEET

kulttuuri- ja kaupunkimatkailun keskeiset kaupunkikohteet

nykyiset ja potentiaaliset kulttuuri- ja kaupunkimatkailun portit

kulttuurimatkailun kohde

kaupunki- ja kylämatkailun alue

ostosmatkailun kohde

Suuri Rantatie

NYKYTILANNE

valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (1995)

valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009)

maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

taajama-alue

taajama-alue

satama

0 3,75 7,5 15 km

Matkailusaavutettavuus ja -logistiikka

Saavutettavuus ykkösjuttu: Uudenmaan matkailun aluerakenteen kehittämisen kannalta saavutettavuus on ykkösjuttu. Matkailukohteet ja –alueet sijaitsevat verrattuna muuhun Suomeen hyvän saavutettavuuden alueella. Esimerkiksi Helsinki-Vantaan lentoasemalta tunnin matka-ajan päässä on lukuisia erilaisia kaupunkimatkailun ja kylämatkailun kohteita ostosmahdollisuuksineen ja arvokkaine kulttuuriympäristöineen. Myös luontomatkailun kohteita on etäisyyden osalta lähellä, mutta matkaketjut vaativat vielä sujuvoittamista.

Julkista liikennettä kehittämällä saavutettavuutta voidaan edelleen parantaa. Sujuvien matkaketjujen avulla esim. Stop Over –matkailija voi saavuttaa saman päivän aikana useita kohteita, jolloin kehittämisen keskiöön nousee myös kohteiden verkottaminen ja niiden välinen saavutettavuus.

Sujuva matkailualueiden ja -kohteiden verkko vaatii tuekseen näiden alueiden väliset sekä matkailualueiden ja taajamien/logististen solmupisteiden väliset toimivat yhteydet ja matkaketjut, niin maalla kuin vesillä. Parhaimmillaan seudulliset matkailureitit muodostavat matkailukohteiden ja alueiden verkoston linkittäen kohteita toisiinsa.

Reitistöt: Saavutettavuuden kehittämiseksi maakunnallisesti ja ylimaakunnallisesti merkittävien reitistöjen tunnistaminen on tärkeää, jotta ne muodostavat toimintavarman ja matkailukohteita ketjuttavan tehokkaan verkoston. Keskeisiä kehitettäviä seudullisia/maakunnallisia matkailureittejä Uudellamaalla ovat pyöräily-, melonta- sekä patikointi-/retkeilyreitit, joita myös Visit Finland on tunnistanut.

Yksi potentiaalisimmista tulevaisuuden kehittämiskohteista on rantareitistöverkon kehittäminen palvellen tulevaisuudessa monenlaisia liikkujia ja matkailijoita. Meren rannikon alueet, jokilaaksot, kuten Porvoon, Mustijoen ja Vantaanjoen jokilaaksot, sekä järvialueet, luovat rantareitistön kehittämiselle vetovoimaiset ympäristöt.

Kehityskuvassa on nostettu esiin ehdotus keskeisimmistä maakunnallisesti merkittävistä pyöräilyn silmukkareiteistä, ns. loopeista, jotka yhdistävät alueen keskeisiä matkailukohteita toisiinsa ja jatkuvat katkeamattomina nauhoina myös maakuntarajojen yli. Kohteita linkittävät pyöräilyreitit ovat nousseet sidosryhmäkeskustelussa tarpeena esille prosessin useassa vaiheessa. Maakunnallisen ja ylimaakunnallisen pyöräilyn laatuverkon määrittäminen vaatii tarkempaa tarkastelua.

Keskeisiä reittejä suositellaan profiloitavan ja brändättävän eri teemojen kautta niin maalla kuin vesillä (esim. jokilaaksot).

Portit: Kehityskuvatyössä on tunnistettu luonto -ja vesistömatkailun sekä kaupunki -ja kulttuurimatkailun osalta keskeisiä portteja, joiden kautta kulkee merkittäviä matkailijamääriä matkailualueille ja -kohteisiin. Näissä pisteissä opastuksen ja informaation saatavuudella on merkittävä rooli. Saavutettavuuden kannalta porttien sekä asutuskeskittymien ja logististen solmupisteiden välisten matkaketjujen kehittäminen on keskeistä. Portit ovat matkailulogistiikan, eli matkailuvirtojen, kannalta merkittäviä painopistealueita.

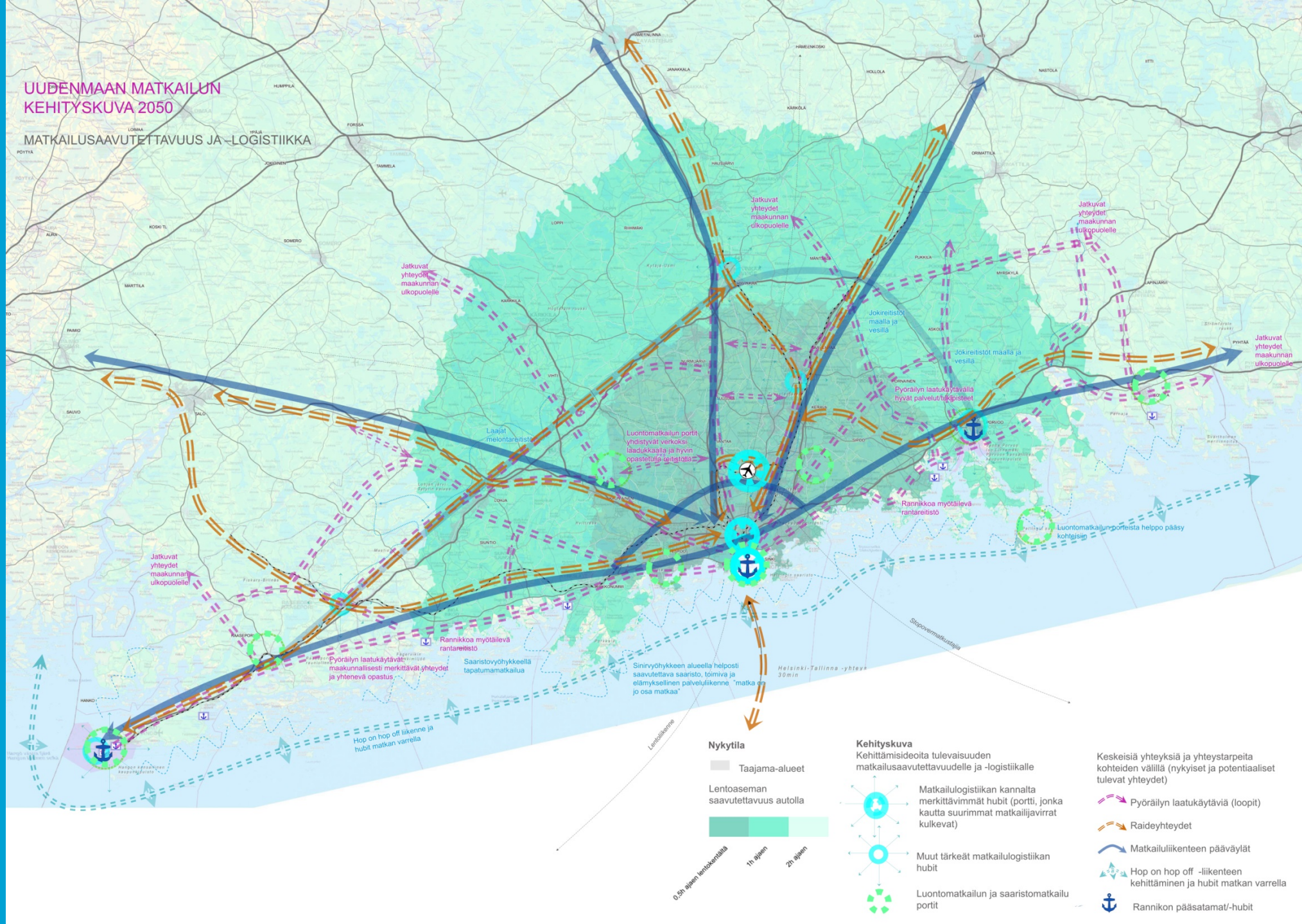
Vesiliikenne: Kehittämisen keskiöön nousee myös saariston palveluliikenteen kehittäminen, sekä veneväylien ja satamien kehittäminen. Toimiva vesiliikenteen tarjonta (esim. demandpohjainen) palvelee myös Uudenmaan pysyviä asukkaita, luoden lähimatkailulle lisää mahdollisuuksia. Saariston osalta yksi potentiaalinen kehittämisidea liittyy saarihyppelyyn/ Island hopping. Tällainen saariston läpi, hubien kautta kulkeva hop on /hop off –reittiliikenne, Hurtigrutenin tapaan, voisi tuoda saaristoon uudenlaista vetovoimaa houkutellen matkailijoita kauempaakin tutustumaan alueeseen.

Informaatio ja opastus: Yksi keskeinen tunnistettu kehittämistarve matkailun saavutettavuuden ja matkailulogistiikan kannalta on opastuksen ja informaation lisääminen koskien niin reittejä maalla kuin vesillä, mutta myös matkailukohteita ja –alueita sekä niiden saavutettavuutta.

Erityiset tulevaisuuden kysymykset: Tulevaisuuden erityiskysymyksinä nousee mm. Länsimetron ja Pisararadan vaikutukset matkailuun, matkaketjut asemanseuduilta ja lentoasemalta matkakohteisiin, sekä saavuttavuuden kehittäminen mm. merellisen saariston kulttuurimatkailukohteiden välillä ja saaristoporteista. Suunnitteilla oleva Helsinki-Tallinna –tunneliyhteys tulee myös merkittävästi vaikuttamaan Uudenmaan matkailuun tuoden uusia matkailijoita ja matkailun kehittämisen tarpeita alueelle. Tunneliyhteyden myötä Helsinki on saavutettavissa Tallinnasta käsin puolessa tunnissa.

UUDENMAAN MATKAILUN KEHITYSKUVA 2050

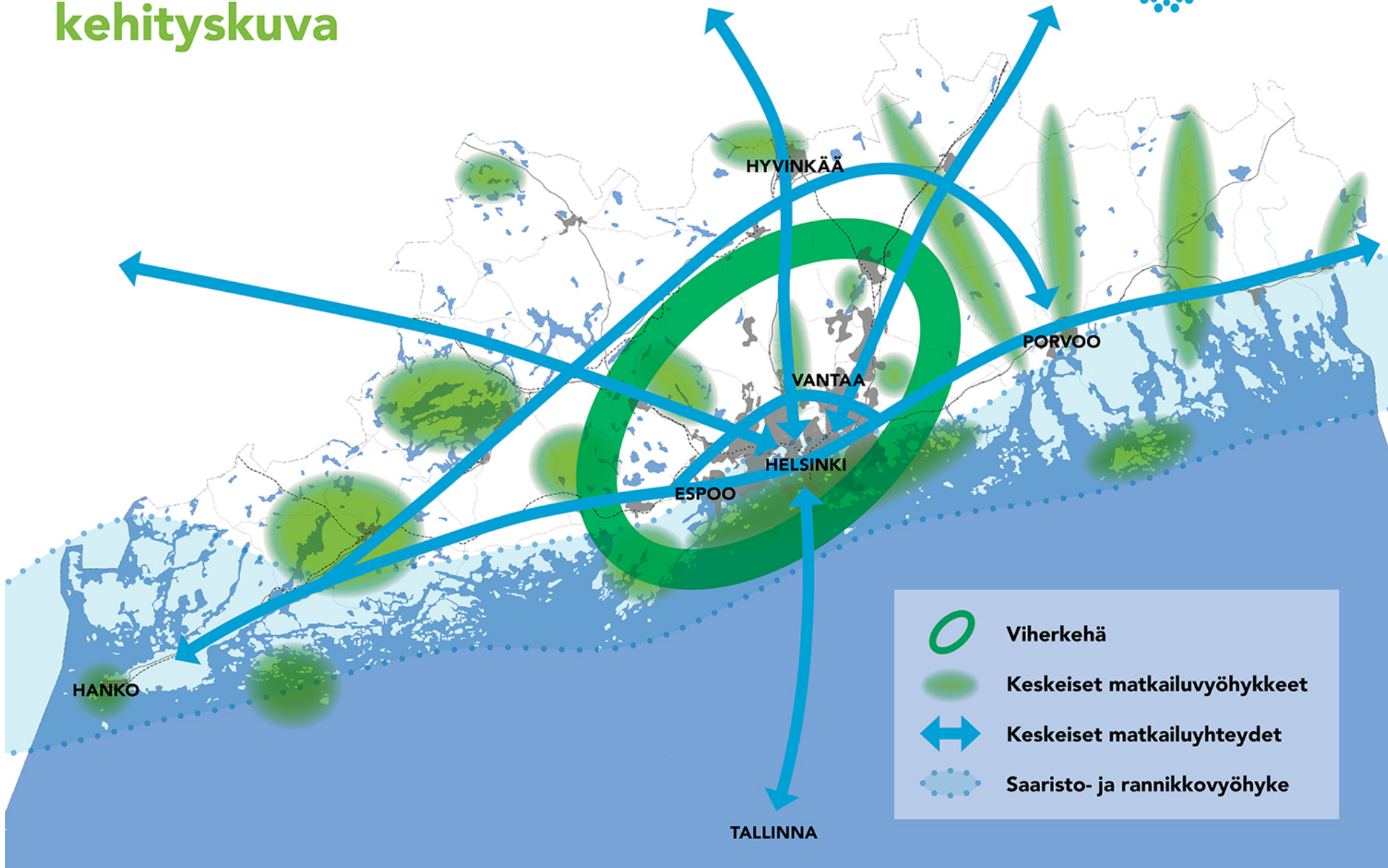
MATKAILUSAAVUTETTAVUUS JA –LOGISTIIKKA

YHDISTELMÄKARTTA

Uudenmaan matkailun kehityskuva

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Matkailun tiekartta – toimenpiteitä tavoitteiden toteuttamiseksi

Uudenmaan matkailun kehityskuva 2050
Tiekartta

Uudenmaan matkailun tiekarttaa eli keskeisimpiä toimenpiteitä on pohdittu sidosryhmien kanssa jo hankkeen esiselvitysvaiheessa työpajassa 8.10.2016 sekä kehityskuvatyön työpajassa 2.11.2016. Tämän lisäksi tiekarttaa on laadittu ohjausryhmätyöskentelynä.

Keskeisimmät kehityskuvaprosessin aikana esiin tulleet toimenpiteet liittyvät saavutettavuuden kehittämiseen sekä tiedon saatavuuden kehittämiseen. Saavutettavuuden osalta on ehdotettu reitistöjen kehittämistä alueiden omiin vahvuuksiin ja profiileihin tukeutuen, ja erityisesti saariston saavutettavuuden kehittämistä eli vesiliikenteen kehittämistä (mm. island hopping).

Tiedon saatavuuden osalta on ehdotettu yhteistyön lisäämistä toimijoiden kesken ja yhteisen markkinointi/tietokanavan perustamista, joka kokoaisi koko Uudenmaan matkailukohteet yhteen. Näihin edellä mainittuihin saatavuuden ja saavutettavuuden kehittämiseen liittyen on nostettu esiin myös ajatus Matkailun ”Maas”;n (Mobility as service) kehittämisestä eli tiedon kokoamista niin, että matkailija saa tiedon matkaketjuista ja kohteista yhden (mobiili) palvelun periaatteella ja voi myös ostaa haluamansa kokonaisuuden yhdellä kertaa.

Yksi keskeinen kehittämisen tarve on yhteisen matkailun Uusimaa-brändin rakentaminen toimijoiden yhteistyönä.

Seuraaviin taulukoihin on koottu kehityskuvaan liittyvä tiekartta. Tiekarttaan on pyritty nostamaan toimenpiteitä, jotka toteuttavat mahdollisimman hyvin kehityskuvan päätavoitteita sekä erityistavoitteita. Tiekartassa näkyvät keskeisimmät erityistavoitteet on valittu sidosryhmätyöpajassa 2.11.2016.

Tiekartta

Toimenpiteitä tärkeimpien tavoitteiden toteuttamiseksi

Keskeisimmät tavoitteet	Toimenpide	Aikajänne	Arvio toteuttamisen tärkeydestä (työpaja + ohry) /+ / ++ / +++
Kaupunki- ja kulttuurimatkailun alueiden ja –porttien saavutettavuuden kehittäminen ja verkon luonti Kaupunki- ja kylämatkailun alueiden ja kohteiden ominaispiirteiden ja profiilien kirkastaminen, parempi hyödyntäminen matkailussa ja aluekehittämisessä sekä ominaispiirteiden vahvistaminen Kulttuuriympäristöjen parempi hyödyntäminen Matkailukohteina Maisemallisesti ja matkailullisesti keskeisten rannikkokohteiden tunnistaminen ja saavutettavuuden parantaminen	Matkailukohteiden profiilien kirkastaminen, viestintä ja markkinointi vetovoimaisina kohteina, toimenpiteiden kohdennus, opasteet, matkailuhankkeiden kehitys → kokonaisvaltainen tuotteistaminen infrasta imagoon	1-3 v.	+++
	”Uusimaa-Mondo” –kanava/sivusto/palvelu, jonka kautta matkailijalla helppo osto/paketointi, esillä eri teemoja ja tarjontaa erilaiselle kiinnostukselle → Uudenmaan lomakone → ehdotettu palvelupolku (reittikartta, verkko-ostaminen)	1-5 v.	+++
	Yhteistyön lisääminen matkailutoimijoiden välillä, verkottaminen, yhteisten palvelujen/tuotteiden tarjoaminen	1-3 v., jatkuva	+++
	Kohderyhmien tarkempi kartoitus (tarpeet, trendit, kiinnostus, ilmiöt, tarinat)	1-3 v.	++
	Reittiverkoston luonti: - keskeisimpien kaupunki- ja kulttuurimatkailukohteita/-alueita yhdistävien reitistöjen tunnistaminen → keskeisten kohteiden verkottaminen ja saavutettavuuden parantaminen - erilaisia teemoja/brändejä reiteille (maaseutumaisemat, rannikko jne.) → maakunnallisten reittien brändääminen - yhteistyökumppaneiden löytäminen	1-5 v.	+++
	Kulttuuriympäristön parempi hyödyntäminen matkailualueina ja -kohteina, potentiaalisten alueiden huomiointi alueidenkäytön suunnittelussa mahdollisina matkailualueina	Jatkuva	+++
	Nykyisten kaupunki – ja kulttuurimatkailukohteiden ja –alueiden uudistaminen; innovatiivisten ratkaisujen hyödyntäminen olemissa olevilla alueilla (mm. uudet teemat)	Jatkuva	

Tiekartta

Toimenpiteitä tärkeimpien tavoitteiden toteuttamiseksi

Keskeisimmät tavoitteet	Toimenpide	Aikajänne	Toteuttamisen tärkeys (työpaja) /+ / ++ / +++
Luontomatkailun vyöhykkeillä vahvistetaan alueellisia profiileja (mm. aktiviteetit, hiljaisuus, luontoarvot ja maisemat) Saaristovyöhykkeellä tärkeää keskeisten saaristokohteiden saavutettavuuden kehittäminen; vesitiet ja opastus, kehittäminen ”saaristojen verkkona” Seudullisten, maakunnallisten ja ylimaakunnallisten matkailun reittien kehittäminen ja ylläpito	Luontomatkailun reittiverkoston kehittäminen • Olemassa olevien reittien ja tiedon kartoitus (esim. reitti 2000 via Nuuksio) – toteutus parhaillaan Outdoors-hankkeissa/visit finland • Reittien brändäys (alueellisten profiilien hyödyntäminen ja integrointi Uudenmaan matkailun kokonaisbrändiin) • Yhteistyö kumppaneiden haku (mm. yritykset, kyläyhdistykset, luontojärjestöt) • Reitin varrella olevien kohteiden valinta, datan kerääminen • Resurssien turvaaminen reittien ylläpitoon → yhteistyö reittien hallinnoijien välillä	0-5 v.	+++
	Luontomatkailukohteiden profilointityön jatkaminen • Luontomatkailuvyöhykkeiden yksittäisten kohteiden tarkempi profilointi ja brändäys tiettyjä aktiviteetteja/kohderyhmiä varten - Luontomatkailuportaali kehittyy parhaillaan Outdoors-hankkeessa /Visit Finland • Kaupunkien läheisten viheralueiden hyödyntäminen luontomatkailussa • Luontomatkailuvyöhykkeillä matkailun kehittäminen yhteensovittaen luontoarvoihin ja muuhun maankäyttöön	0-3 v.	+++
	Saariston saavutettavuuden kehittäminen • Saarihyppelyn kehittäminen • Uudenmaan rannikon Hurtigruten-satamien rakentaminen ja kehittäminen, aikaisempien pilotointien/oppien huomiointi uuden kehittämisessä	1-10 v.	+++
	Vihervyöhykkeen saavutettavuuden kehittäminen • Yhteyksien kehittäminen lentoasemalta ja muista matkailulogistiikan kannalta merkittävistä pisteistä (mm. Hki keskusta) Sipoonkorpeen, Kuusijärvelle, Nuuksioon ja muihin keskeisiin luontomatkailukohteisiin ja merelle • Keskeisten vihervyöhykkeiden verkottaminen reitein	5-10 v	+++
	Helsingin seudun Viherkehää kehitetään kestävästi, monipuolisena ja saavutettavana kokonaisuutena eri toimijoiden yhteistyönä. • Kehällä voi toteuttaa perinteisen luontomatkailun lisäksi nopeampia ja aktiivisempia ”metrolla metsään” -matkoja. • Viherkehän käytettävyyttä tuetaan esim. erilaisten digisovellusten avulla.	0-5 v	+++

Tiekartta

Toimenpiteitä tärkeimpien tavoitteiden toteuttamiseksi

Keskeisimmät tavoitteet	Toimenpide	Aikajänne	Toteuttamisen tärkeys (työpaja) /+ / ++ / +++
Kaupunki- ja kulttuurimatkailun alueiden ja –porttien saavutettavuuden kehittäminen ja verkon luonti Seudullisten, maakunnallisten ja ylimaakunnallisten matkailun reittien kehittäminen ja ylläpito Kaupunki ja kylämatkailualueita yhdistävien reittien kehittäminen, mm. pyöräilyreitit	Matkailupassi/-lippu, ”luonto- ja kulttuurimatkailun reittiopas” → liikkuminen helpoksi, yhtenäinen lippujärjestelmä, joka luotu liikennevälineiden ja liikennöitsijöiden yhteistyöllä → Sekä reittien että yksittäisten huippukohteiden aidosti hyvä saavutettavuus julkista liikennettä kehittämällä, Matkailu palveluna (Matkailun Maas)	1-5 v.	+++
	Kutsupohjaiseen tarpeeseen vastaaminen, kysynnän ja tarjonnan kohtaaminen reaaliajassa digitaalisen tiedon avulla, pienten ryhmien ”tilausmatkat” – itse tehtynä, esim. APP	1-3 v.	++
	Matkaketjujen kehittäminen kaikki liikennevälineet huomioiden	1-3 v.	+++
	Hubiverkon luominen rannikkovyöhykkeellä, ml. hubien tunnistaminen ja brändäys, hubien kehittäminen matkailuinformaation ja matkailulogistiikan keskeisinä portteina	1-3 v.	++
	Luonto- ja vesistömatkailun sekä kaupunki- ja kulttuurimatkailun reittien tunnistaminen, profilointi ja priorisointi, opastus ja markkinointi (ks. Luonto ja kaupunkikulttuurimatkailu	1-5 v.	+++
	Muut toimenpiteet: -Uusia liikennöitsijöitä tuottamaan liikennepalveluja matkailijoille -Autovuokraamot + reitit →autovuokraamot tarjoavat reittiehdotuksia/-paketteja	Jatkuva	+
	Matkailun porttien kehittäminen seudullisina matkailun infopisteinä	Jatkuva	
	Kulttuuri- ja luontokohteita yhdistelevien reittien, mm. pyöräreittien toteutus ja markkinointi, erityisesti osana Stop Over -kampanjaa ja lentoasema yhtenä ydinhubina	1-5 v.	

Tiekartta

Toimenpiteitä tärkeimpien tavoitteiden toteuttamiseksi

	Toimenpide	Aikajänne	Toteuttamisen tärkeys (työpaja) /+ / ++ / +++
Muut keskeiset toimenpiteet (ei alueiden käyttöön liittyvät)	Yhteistyön edistäminen toimijoiden välillä - Matkailutoimijoiden yhteiset foorumit/ tapahtumat, verkottaminen - Nuorten matkailun työryhmä → uusia ideoita!	1-5 v	++
	- Uudenmaan matkailun brändäys - Markkinointiteemojen priorisointi (esim. urbaani luonto, ruoka, tapahtumat, historia) → asiakkaillemme valituilla markkinoilla vetovoimaisimpia ja houkuttelevimpia matkailuteemoja - Integrointi valtakunnallisiin kärkihankkeisiin ja katto-ohjelmiin tärkeää!)	0-	
	Yritysten tuotekehitystoimet, matkailutuotteiden ja alueiden/reittien paketoiminen - Tuotteet valituille kohderyhmille, mm. luonto- ja elämysmatkailijoille sekä modernit humanistit ja uuden ajan kaupunki- ja kulttuurimatkailijoille - Tulevaisuuden matkailutuotteiden kehittäminen sekä toisaalta perinteisten tuotteiden uudelleennosto (mm. virtuaalikokemukset vs. perinteiset luontokokemukset) - Tuotteiden integrointi Uusimaa-brändiin ja alueellisiin profiileihin → Uudenmaan omat tuotepaketit - Profiilien todentaminen edellyttää laajaa ymmärrystä → eri koulutuksilla yrittäjien, viranomaisten ja kansalaisten vahva tuki profiloinnin onnistumiseksi → koulutusta, työpajoja ja sitoutumista	jatkuva	
	- Tehdä teemojen mukaista yhteismarkkinointia valittuja kanavia myöten ja tukea yritysten ja toimijoiden yhteistyötä markkinoinnissa	jatkuva	

Uudenmaan liitto // Nylands förbund
Helsinki-Uusimaa Regional Council

Esterinportti 2 B • 00240 Helsinki • Finland
+358 9 4767 411 • toimisto@uudenmaanliitto.fi • uudenmaanliitto.fi